

Kozolci, mi in turizem

Dva povsem slučajna dogodka sta vzrok za tale zapis. Prvi: pred dnevi se je skupina nizozemskih turistov ustavila na cesti med Naklom in Bistrico in gledala kozolce. Kaj je to, čemu služi, zakaj taki objekti pri nas itd.? Drugi: včeraj sem dobil nekakšno maketo kozolca, ki jih prodajajo pri nas kot turistične spominke: lep spominek, vendar zelo površno izdelan.

Dva povsem slučajna dogodka, ob katerih pa sem si zastavil nekaj vprašanj, na primer:

Zakaj tujim turistom, ki iz leta v leto v večjem številu prihajajo k nam, ne pokažemo zanimivosti, ki je tako zelo naša, slovenska kot malokatera druga? Ali morda zato, ker nekateri menijo, da so kozolci nekak simbol zastarelega, ekstenzivnega, nesodobnega načina kmetijske proizvodnje? Kozolce razen na slovenskem etničnem ozemlju, pa še tu ne na celotnem, poznamo še v tako malo krajih na svetu, da so res slovenska posebnost prve vrste, mi pa tega ne znamo izkoristiti v turistične namene! Zaradi specifičnih geografskih in drugih pogojev so se kozolci prav pri nas razvili do najlepših oblik, ki so zelo raznovrstne in slikovite, vendar se še nihče ni spomnil, da bi v prospektu ali na kakšen drug način to povedal turistom. Smo mar res tako neiznajdljivi? Ali pa smo res obremenjeni s predsodkom, da so kozolci nekaj nečastnega iz naše preteklosti, zato — bodimo tiho o njih, če že so, počakajmo, saj bodo izginili (čeprav ne bodo!), na noben način pa z njimi ne delajmo senzacije. Upam, da ni tako, ampak da je kriva neiznajdljivost. Ampak prav čudno je res, da kljub taki pestrosti v Sloveniji še nimamo prospekta ali propagandne brošure o kozolcih!

Imamo pa nekaj slabih razglednic, nekaj prav dobrih razglednic in nekaj prav slabih maket kozolcev, ki naj bi bile turistični spominki. Dobre razglednice — svetujem turističnim društvom in drugim, ki se ukvarjajo s prodajo — obdržimo, slabih razglednic in maket pa ne prodajajmo! Vsak kmet bi se smejal maketi kozolca, ki jo imam doma na mizi! Če nismo sposobni narediti dobro, raje ne naredimo nič, ker s polovičnim delom naredimo več škode kot koristi!

A. TRILER

IMAM ZE NEKAJ ZOB ... TUDI SHODILA BOM KMALU. — Foto: Z. Učakar

33

Kranj
22. avgusta 1964

Na 3. strani
**CHAMPAGNOLE:
TRUD NI BIL ZAMAN**

Na 5. strani
RAK NA ZATOŽNI KLOPI

na
no
ra
ma

U BOLI- VIJSKE ANDE

NA POTI SKOZI ARGENTINO IN BOLIVIJO PROTI CILJU

Ves trd in premražen gledam skozi okno jedilnega vagona v velikansko žarečo kroglo, ki se hitro veča in skoro oblije s svojimi žarki neizmerno ravnino — argentinsko pampo. Počasi postaja toplo in prijetno. Vlak požira kilometre, za nami ostajajo vasi in mesta. V večjih središčih se ustavljamo. Se dolga pot je pred nami. Presenečeni smo, ker si nismo predstavljali hitrosti na železnici.

Prvo noč na vlaku smo še kar dobro prespali. Seveda bolje bi bilo, če bi se lahko šopirili v spalnem vagonu, toda vsi prostori so bili že zasedeni. K sreči smo dobili prostor v I. razredu, čeprav ga nikakor ne moremo primerjati z enakim na naših železnicah. Vseeno ima precejšnje prednosti pred II. razredom: obložene sedeže in morda nekoliko več prostora. To pa že nekaj pomeni! In res, od Cordobe dalje nas je polovico manj v vagonu.

Do večera prevozimo več kot 1000 km. Za nami je ravnina: z ozimino posejane njive, strnišča, pašniki z velikanskimi čredami belo-črnega goveda in čredami konj, ravnina s posameznimi, iz blata zidanimi haciendami, in redkim drevjem, ravnina, ki jo preletavajo številne jate najrazličnejših ptic. Za nami so številna naselja bornega izgleda, ki jih krase le drevesa pomaranč in limon. Pokrajina postaja vse revnejša in ved-

no bolj pusta. Vedno več je kaktusov različnih oblik in velikosti. In ko se proti večeru vozimo ob velikem slanem jezeru, je prava pustinja.

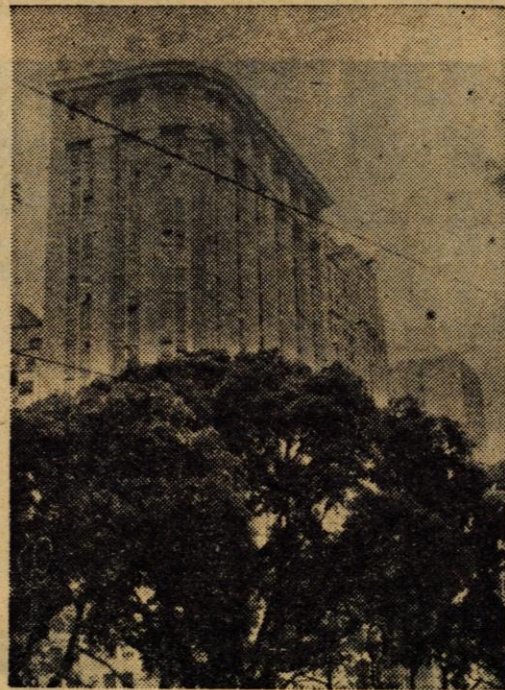
Naslednja noč je še hladnejša, toda za spanje je več prostora na razpolago. Na večji postaji prestopimo v drugo kompozicijo še slabše kvalitete. Med potniki je vedno več Indijancev v originalnih oblačilih: žene z značilnimi klobuki, z bisagami na hrbtih, iz katerih največkrat z začudenjem zro v svet velike črne očke. Počasi pa se dvigamo po široki dolini med položnejšim hribovjem, ki je nekoliko bolj poraslo z najrazličnejšim grmovjem in drevjem ter kaktusi. Na postajah številni, revno oblečeni otroci prosijo miloščine. Za njimi nikakor ne zaostajajo psi, ki se ob prihodu vlaka zberejo iz vsega naselja. Indijanske žene ponujajo najrazličnejše stvari: topli in mrzla jedila in pijače, sadje in razne kruhke. Seveda moraš pri tem zatajiti vse higienske predpise, če se želiš poslužiti njihovih uslug.

Popoldne se začnemo močno vzpenjati. Vlak se pomika po polževo skozi vse bolj divjo in pusto pokrajino. Ponoči se vzpnemo na 3700 m višine in kmalu nato prispemo v obmejno mesto Quiaco. Ker vlak šele jutri dopoldne nadaljuje pot, poiščemo prenočišče v »hotelu«. Torej smo le dosegli Bolivijo.

Jutro, 17. julija je zelo mrzlo, toda kot že prejšnja dneva, lepo. Ob 8. uri smo že na žandarmerijski postaji in brez posebne procedure dobimo svoje potne liste. Kar presenečeni smo! Nato se peš odpravimo v Villazon, obmejno mesto na bolivijski strani, ki je oddaljeno dober kilometer. Brez posebnih zadržkov prekoravimo mejo in ko korakamo po mestecu proti postaji, smo vsi dobre volje. Počutimo se tako, kot da smo že dosegli svoj cilj!

Točno ob napovedanem času zapiska lokomotiva. Šef postaje z mogočnim zvoncem opozori potnike, naj vstopijo, nato počaka nekaj minut in ko vidi, da je vse pripravljeno za odhod, ponovno zazvoni trikrat. Odhod! Lokomotiva zatuli huje kot ladijska sirena, kolesa zaškripljejo, odbijači močno udarijo med seboj, močan premik nas vrže na sedeže — in cela kompozicija se počasi premakne. Po hudo vjugasti progi se spuščamo preko številnih suhih hudournikov, preko pobočij, poraslih z nizkim grmičevjem in redkimi kaktusi, mimo skalnatih stolpičev divjih oblik. Vidimo prve lame, ki z visoko dvignjenimi glavami začudeno opazujejo premikajočo se gmoto ali pa kar nehoteno z elegantnim korakom nadaljujejo svojo pot, noseč majhne tovore. Ni nam jasno, kje številne črede ovac, koz in oslov dobe hrano za svoje preživljanje v tej ubogi pokrajini.

Vlak je zopet napolnjen. Tokrat so potniki skoraj sami Indijanci in med njimi vzbujamo precejšnjo pozornost. Povsod po vagonu je polno prtljage: kovčkov, košar, cul, vreč, vmes pa še nekaj vrst manjših živali: kokoši, mačk in psov. Komaj si človek utre prehod, kadar si pač primoran. Drugače sedimo kot pribiti na svojih sedežih in strmimo v pokrajino, ki je vedno bolj zanimiva. Le kadar se premaknemo, nas naše zadnjice spomnijo na skromno oblažjenost sedežev in dolgo pot. Za to pač niso bile trenirane! Drugi reveži so naši nosovi, ki se nikakor nočejo privaditi na najrazličnejše vonjave. Kakšen pošten nahod bi nam skoraj prijal! In včasih

Rio de Janeiro — »eden izmed mnogih«
(foto A. Blazina)

nas popade strah, da po končanem potovanju ne bomo mogli zravntati svojih kosti! Tolaži nas misel, da bomo skoraj na cilju.

Na postajah prodajajo vse mogoče stvari. Tudi tisti, ki potujejo z vlakom, trgujejo. Ko se vlak ustavi, razložijo po oknih svojo skromno robo in tako spreminjajo vlak v potujočo trgovino. Kot vidimo, je njihov posel kar uspešen.

Popoldne se vozimo po divji, ozki soteski, ki jo je izdolbila in izoblikovala sedaj mirna rečica. Z višine 2800 m se ponovno po polževo začnemo vzpenjati in na večer dosežemo višino 4000 m in več. Tu se začne Bolivijski altiplano (visoka planota). Noč je hudo mrzla in slabo spimo. Skozi okna piha in kadar se hitreje peljemo, se tudi močno praši. Potem je še tu neugoden položaj naših teles in pa različne vonjave, na katere se nikakor ne moremo privaditi. K sreči nam je nekdo posodil deke — v našo in njegovo korist. S tem je namreč zelo enostavno rešil svoj »carinski problem«, nas pa hujšega zmrzovanja. No; občutimo že prve znake višinske bolezni, čeprav v manjši meri kot smo pričakovali.

18. julija se vsi premraženi »zbudimo« že daleč na altiplanu. K sreči sonce uveljavi svojo moč in vagon oživi kot kačje gnezdo. Vozimo se ob in po jezeru Poopo, ki je delno zamrznjeno. Še nikdar nismo videli tako številnih jat vodnih ptic vseh vrst kot tu. Pravi raj zanj! Jezero je dolgo preko 150 km, izredno plitvo. Na nekaterih mestih je proga speljana kar preko plitvin in le ob velikem deževju poleti jo voda zalije. Če ni previsoka, se promet kljub poplavi nemoteno razvija.

Okrog poldneva prispemo v Oruro, znano rudarsko središče, kjer so veliki dnevni kopi kositrove rude. Okolica mesta je revna, pusta in tudi mesto na videz siromašno. Ko zapustimo Oruro, so naši pogledi vse češče obrnjeni proti severovzhodu, kjer bi se morali pokazati zasnježeni vrhovi Cordillere Real. Jezero Poopo je za nami in vlak dokaj hitro sopiha po ravnini — altiplanu — ki jo obroblija kopičasti vrhovi, visoki »samo« nekaj preko 4000 m! Naseljenost je vedno večja, številnejše so črede lam, koz in ovac in tudi goveda. Vedno več je obdelane zemlje, na kateri pridelujejo krompir in ječmen.

Neopazno se proga vzpenja po ravnini in naši višinomeri nam ponovno kažejo višino 4000 m. Nenadoma zagledamo v daljavi visoke in zasnežene vrhove Cordillera Real! Iz torb vzamemo zemljevide in fotografije — in že vrhovom ugotavljamo imena! Nazadnje se prikaže tudi ogromna snežena gmota s tremi vrhovi — Ilimani, čudovita gmota nad La Pazom! In ko končno na postaji El Elto de La Paz, na robu altiplana, zagledamo globoko pod nami La Paz, izhodišče naših tur, smo nadvse zadovoljni. Utrujenosti ni več in na naših obrazih bi vsakdo lahko razbral le veselje! Dosegli smo cilj!

dr. IVO VALIČ

Pogled na Santos proti Atlantiku z Monte Serrata (foto L. Šteblaj)

André Martinet, junaški mojster v champagnolskem rudniku, opisuje strašno noč, dolgo devet dni.

Majhen je in plešast. Njegov zagorel obraz je bolj obraz kmeta kot delavca. Njegove poteze so ostre, nos droben, ustnice tanke. Modre oči vzbujajo pozornost. Pravzaprav jo vzbuja pogled; živahen, bister, odločen. To je pogled moža, ki preveč ljubi življenje, da bi kdaj obupal in ki ve, kje je treba zgrabiti srečo, kadar mu obrne hrbet.

Petinštrideset let mu je. Ko si pokrije svoj mehki klobuk ter odide z doma proti hribu Rivei, je to, kar je vedno: mojster Martinet André iz rudnika Champagne — običajen mojster v rudniku, toda velik v odnosih do ljudi.

Skupaj sedimo pri mizi v jedilnici. Tukaj se ni nič spremenilo, vse je še vedno tako kot je bilo. Samo nekaj nenavadnega je opaziti na mizi: kupe telegramov in pismem z naslovi »Gospodu Martinetu, junaškemu mojstru«, ali »Zazidanim iz Champagne«. Vsi, oni in on, so zares zaslužili pohvalo. Gospod Martinet niti ne sanja niti ne misli. Pripoveduje nam o vsem, kar se mu je pripetilo v tistih desetih dneh, ko je z ostalimi tovariši gledal smrti v oči.

27. julij zjutraj. Ponoči sem dobro spal. Ko sem se prebudil, sem, kot vedno, oprezno vstal, ker so vsi ostali še spali. Stopil sem k ženi in jo poljubil na lice. V osemnajstih letih najinega zakona nisem tega nobeno jutro pozabil storiti. Potem sem nakrmil živali: zajce, kokoši, golobe. Medtem se je že čisto zdanilo. Odšel sem k rudniku. Stanislav Zolnowski, delavec približno šestdesetih let, me je že čakal. On in jaz sva prišla vedno prva na delo. Ubogi Zolnowski! Se vedno je spodaj in tako malo upanja je...

Preživeli v bolnišnici v Champagnolu; tretji od leve je André Martinet

Medtem so prišli še ostali fantje. Toda to jutro nam delo ni šlo od rok. Bilo je preveč novincev, mladih, ki niso dovolj poznali dela. Bil sem nezadovoljen. Vse jutro se nisem mogel umiriti. Ob osmih je bila malica. Jedel sem zunanaj. Potem sem se vrgel v globino rudnika. Na dno. Treba je bilo ukazovati: »Koplji tukaj, nakladaj tam!« Okrog enajstih sem šel po razstrelivo. Ko sem se vračal, sem videl, da stroj za nakladanje premoga ne dela. Fant, ki ga je upravljal, se je trudil okrog njega, vendar ni in ni šlo. Bil je novinec. Poklical sem ga: »Pridi dol! Pokazal ti bom, kako je treba!« Bilo je okrog poldneva. Povzpeli smo se na stroj in v sedmih minutah je bilo vse naloženo. Nenadoma je ugasnila luč. Zaslišal sem silovit hrup. Bilo je, kot bi hrumul ogromen motor. Sprva sem mislil, da sem pri nakladanju zapeljal na električni kabel. Toda še vedno je grmel. Fantje so vpili v noč. Zavpil sem: »Molčite!«

Potem sem razumel, da nas je zasulo. Toda niti pomislil nisem, da bi se nad nami majal cel hrib.

»Kdo ima svetilko?« sem vprašal.

Nekdo je medtem prižgal svetilko. Gosta megla prahu se je prelivala po zraku; v njej pa sem zagledal obrise fantov. Bili so kot fantomi. Štel sem... Osem jih je bilo, z menoj — devet. Vprašal sem:

»Henri, si tukaj?!«

»Da, tu sem!«

Henri. To je bil Henri David, moj stari prijatelj. Njega sem imel vedno najraje. To me je nekako pomirilo. Če je Henri z menoj, sem si rekel, potem ne bo tako hudo.

Nismo bili vsi v skupini. Nas je bilo štirinajst. Kje so ostali? Henri je torej z menoj. Fantje so poskušali najti izhod. Na točki 147 je bil jašek zasut do stropa — 4,5 m visoko; točka 132 — zasuto. Tudi točka 162 — zasuto... Obrnil sem se k Henriju: »Kakor da bi bili podgane«. Fantje niso več iskali izhoda. Ničesar več niso imeli iskati. Tolažil sem jih: »Saj jih bomo poiskali, saj nas bodo poiskali takoj, ko bodo zvedeli, kaj se je zgodilo.«

Mislil sem, da je zasulo samo nas in da bodo ostali zvedeli ob drugi uri, ob koncu šihta, ko se bodo vrnili iz jaškov. Ugasnil sem svetilke, vse, razen ene. Vsega skupaj smo imeli štiri. Potem smo vsi prižgali cigarete. Le Henri je, kot vedno, kadil pipo.

Ob dveh sem pomirjevalno rekel: »Sedaj nas gotovo že iščejo. Dobro moramo napeti ušesa in poslušati. Vzemite krampe in trkajte! Eden po eden, ne vsi hkrati.«

Tudi jaz sem trkal. Sedaj nam je bilo laže. Ogrelimo smo se. V rudniku je bila namreč temperatura 13 stopinj, mi pa smo bili v samih majicah. Ob nepretrganem trkanju na stene in strop našega zasutega jaška so nam ure hitreje minevale. Fantom sem dejal, da je nad našimi glavami dvesto metrov zemlje, toda motil sem se. Bilo jih je samo 83.

Se vedno smo trkali. Ne samo po stenah in stropu; tudi po tleh smo udarjali s krampi. Morda nas bodo skušali izslediti iz spodnjih jaškov. Mlajši so pričeli moliti, njihove ustnice

mrazom. Spal ni nihče. Tudi lakote in žeje ni nihče občutil. Prav tako tudi govorili nismo. Menim, da smo vsi skupaj in vsak zase le samo premišljevali. Slišali so se globoki vzdih. Vsak je v mislih gledal svoje domače, ženo, otroke. Jaz sem bil v mislih pri ženi — bolna je. Lahko se zgodi, da ne bo prebolela moje smrti in kaj bo potem? Kaj bo z mojimi tremi otročiči?

Bil sem zadovoljen, ko sem začutil prijatelja poleg sebe. Brata Jacques, najmlajša med nami — 22 in 24 let — se nista premaknila drug od drugega. Tudi jaz sem imel s seboj mlajšega brata Michela, starega 33 let. Nisem ga mogel bolj tolažiti kot druge, saj razumete. Kljub vsemu pa sem bil njihov vodja v slabem in dobrem. To so bili vsi moji fantje, razen Henrija, ki mi je pomenil več, neke vrste uteho.

Skrbel me je samo Joseph Cattenoz. Preveč ga je zeblo. Imel je angino. Sedel je v kotu in se ni niti premaknil. Tako je bilo v torek. Torej en dan je že za nami. V ponedeljek zvečer, točno opolnoči, sem na zid zarisal prvo črtico. Nenadoma mi okrog osmih pošepeta fant poleg mene: »Mojster, ali kaj slišite?« Prisluhnil sem. »Zdelo se mi je, kot bi nekdo sikal«, je nadaljeval.

»Zdi se mi, da tudi jaz nekaj slišim«, sem rekel.

»Nič. To je od svetilke.«

Dvignil sem se in odšel proti ruševinam. Vrnil sem se in čez nekaj časa sem bil spet pri zidu, ki ga še nekaj dni prej ni bilo. Potem sem zopet začul sikanje. Bilo je spodaj. Presrečen sem bil, solze so me stiskale v grlu: »Ča y est! Rešeni smo!« Fantje so se nagneli okrog mene. Sikanje se nam je približevalo z blazno hitrostjo. Fantje so že stavili, kje bo sonda predrla strop. Se pol ure in curek vode se je ulil na nas. Zavpil sem: »Hitro mi prinesite krampe. Potrkal bom po sondi.« In sem trkal, trkal kot blazen.

Vpili smo vsi hkrati: »Ena, dve, tri.« Zgoraj smo zaslišali iste klice, da, celo tuljenje je bilo slišati. Sonda je znova začela delati. Sedaj je

Champagnole: trud ni bil zaman

bil njen glas tih, sladek, čuden. Kot bi človek slišal poljub. »Poslušajte, fantje, zgoraj nas objemajo!« sem jim dejal.

»Potrkal sem devetkrat, da bi jim povedal, koliko nas je. Odgovorili so s 3 in 2. Vidite, razumeli so, da jih pet manjka.« Potem so nadaljevali v istem ritmu. Polnih pet minut. Spravevali smo se, kaj to pomeni. Potem sem v čevl zaslišal glas: »Oh! Oh!« Odgovoril sem: »Oh! Oh!« Potem je nekdo (to je bil ing. Meynard) zavpil: »Martinet, ste vi?«

»Da, jaz sem.«

»Koliko vas je?«

»Devet. Povedal vam bom imena.«

»Počakajte, da zapišem.«

Povedal sem imena, srce pa mi je stiskala zla slutnja. Vprašal sem, čeprav sem se bal resnice:

»Je Marius Thiémard zunaj?«

(Nadaljevanje in konec prihodnjič)

Priredila TONCI JALEN

Ajda je že v zemlji in to je po mišljenju starejših kmetov že prvi znak bližajočemu se koncu poletja.

Človek bi dejal, da po vršini, katera nas po valovih napada zadnje cajte na vseh koncih in krajih, da se je poletje pravzaprav šele pričelo, če ne bi slučajno opazili, da so dnevi postali krajši kakor kakšna konfekcijska obleka po dežju — da

Ajda kuka iz zemlje

so se redne honorarne televizijske okvare na televizijem omrežju umaknile rednim jesenskim pridelkom in če ne bi slišal in čital laskavih ponudb naših hotelov, motelov, letovišč, zdravilišč, kateri že na mile viže vabijo, kličejo sedaj »domače

Butale na Gorenjskem

MILČINSKI · NOVAK

Butalske veselice in gasilci

Butale, oh Butale! Butale so silno znamenite. V Butalah imajo vse in vse imenitnejše od republiškega povprečja. Pa imajo tudi veselice in so te veselice nezasišano bolj krvoločne od veselice drugod in zlasti od onih veselice, ki jih prirejajo gasilci v Tepanjcah.

goste«, da si po takozvani smisla, da bi jih tuji in do »po sezoni« privoščijo oddih mači turistj v glavni sezoni, za polovično ceno, bi sploh ko je največ prometa — ne vedel, da se resnično bližajo koncu poletja.

Nič koliko pa imamo stalnih znakov, kateri nam pričajo o bližajočem se koncu poletja.

Trgovine začnejo z razprodajo poletnih artiklov, na primer sandal, japanaric, kopalnih kap, hlačk in sličnih stvari (ki jih ni na začetku poletja bilo v prodaji).

Ob koncu poletja bodo razne ceste in pota dokončno popravljena, luknje zasilno zamašene, ker nima

Tudi razobešene kombineže, srajce, hlačke, nogavičke na balkonih stanovanjskih blokov ne služijo kot okras, temveč le pričajo, da so se vrnili v glavnem zadnji dopustniki z oddiha. Sedanj naravo, morje jim bodo zopet zamenjali zidovi pisarn, akti, ponovne seje in razni sestanki.

V tem času se tudi poveča vrsta čakajočih potrošnikov pred okenci komunalnih in narodnih bank z željo dobiti čim več potrošniškega posojila, kateri naj bi do konca leta povečal življenjski standard.

Tudi oglasi, katere čitamo v dnevnih časopisih: Student išče sobo, dobro plača in obenem čuva otroke ter opravlja vsa domača dela. Studentka želi opremljeno sobo, gre tudi kot sostanovalka k mirnemu upokojenju — K obrazec 15 zamenjam za 200 kg krompirja. — Opremljeno sobo zamenjam za garažo — Moped s prevoženimi 300 km zamenjam za šolske knjige 7. razreda osemletke — 2 m bukovih drv zamenjam za jesenski damski plašč, pričajo da je poletnih dni res konec.

Mnogo, mnogo moči, ki smo jih nabrali v poletju, bomo večji del zopet porabili za polletna finančna, statistična poročila, za honorarna, za nadurna dela, pri tem pa ne bomo tudi pozabili na dobrohotni opomin žagarja, da si pravočasno priskrbimo poroka za nabavo drv in premoga v drugem polletju.

Da, Tepanjčani! S Tepanjčani se od ukinitve okraja kosajo Butalci zaradi imenitnosti in statut ne daj, da bi Tepanjčani kaj imeli, Butalci pa ne, in ko so v Tepanjcah imeli izgubo v kmetijski zadrugi, niso Butalci prej dali miru, nego da so imeli takisto in še prisilno upravo povrhu. To njih slavo še danes očitno razodevajo luknje na cestah, ki jih občina zakrpati ne more, ker je morala krpati deficit v zadrugi in podjetjih.

Pa se je zgodilo in so imeli tepanjski gasilci prekrasno veselico, da je bila zgled in ponos ne le gasilski četi, nego tudi vesoljni občini tepanjski.

Holaj, komaj so to zvedeli Butalci, že so dejali: »Mi tudi!« in so sklenili in so opravičili svoj obstoj in občinsko dotacijo — kaj eno veselico, dve veselici so priredili — eno po prvem, drugo po petnajstem v mesecu, da je bilo molženje denarnic uspešnejše. Resnično so jo organizirali in izvedli in sta bili v sijaju srečolova in tombole in aufbiksa uspešni nič koliko — ni dosti manjkalo, pa bi zmanjkalo rešilnih avtomobilov na butalski rešilni postaji, tako so se fantje postavili z noži in boksarji. Kajti so butalski fantje v nemajhen okras tudi vsem butalskim gostilnam — ne le gostilnam, nego vsemu — lahko bi rekel — duhovnemu življenju, kar ga je v Butalah. V primeru z njimi so tepanjski fantje prava figa, saj se v kinu sredi resne predstave še krohotati in tuliti ne znajo!

Na primer preskrba z jedačo na veseliceh v Butalah, prekrasno so nudili specialitete. Tepanjčanom so se kar sline cedile po njih in je bil seznam naslednji: polomljena rebra, nos v krvavi omaki, jezik s kvantami, povseličnim aček, ričet à la sodnija, karambol s fičkom. Vsako leto tak menu niso bile mačje solze. Pa so ga vsako leto butalski fantje korajžno prebavili, čast jim in spoštovanje! Drugod so radi umazani pri jedači, v Butalah pa ni nikdo skoparil in še tekmovali so, kdo si bo več privoščil iz veselicega menija, čeprav je vsakdo vedel, da bo račun drago plačal organom LM ali sodniku — postavil se je pa le.

Take so bile butalske gasilske veselice. Pa kadar je počastil Butale s svojo navzočnostjo kak požar, vedno in povsod so bili butalski gasilci zadnji s svojim avtomobilom. Gasilski avto so imeli oni v Tepanjcah tudi, toda butalski gasilci so se poleg avtomobila ponašali tudi še z avtomati za gašenje s peno. Učinek teh avtomatov pa je nezasišan, vsak tretji je brezhibno deloval, ko se je lani v neki visoki butalski glavi vnela prazna slama.

Pa se je to z avtomati zgodilo lani, letos se ne bo zgodilo in ako nov statut da, nikoli več. Ko je prišel letos dan oziroma večer veselice, so bili pripravljeni, kratko rečeno, na vse — lanska katastrofa z visoko glavo jim je bila v živ pouk.

Letošnja veselica se je razvijala jako krasno z drago vstopnino in mijavkajočim orkestrom in krščenim vinom in pokvarjenimi kremšniti in vsesplošnim (ne)razpoloženjem.

Pa je bilo okoli desete ure zvečer, ko je tovariš predsednik odstavil kozarec in razigrano ugotovil, da je blagajna pri vходу polna in da ljudje še prihajajo. Korajžno si je pomaknil čelado na desno uho, se udaril po kolenih in zadovoljno vzdihnil: »Letos pa bo inkasa, da...«

Pa mu je stavek v sredi nehal in mu je iz grla nepričakovano prikipele drugi in drugačen: »Gori, na parkirnem prostoru gori!« je zakričal in že so mu bili v rokah ključi od gasilskega doma.

Kajti je gorelo. Avto na parkirnem prostoru pred veseličnim vrtom je gorel. Vsa pločevina je že rdeče žarela.

Tedaj se je spoznalo, kaj je gasilska disciplina in iznajdljivost in neustrašenost v Butalah. Komaj se je oglašil predsednik, že so imeli nekateri v rokah vedra, s katerimi so pravkar še zalivali vino, še bolj iznajdljivi pa so hiteli telefonirati v Tepanjce po pomoč.

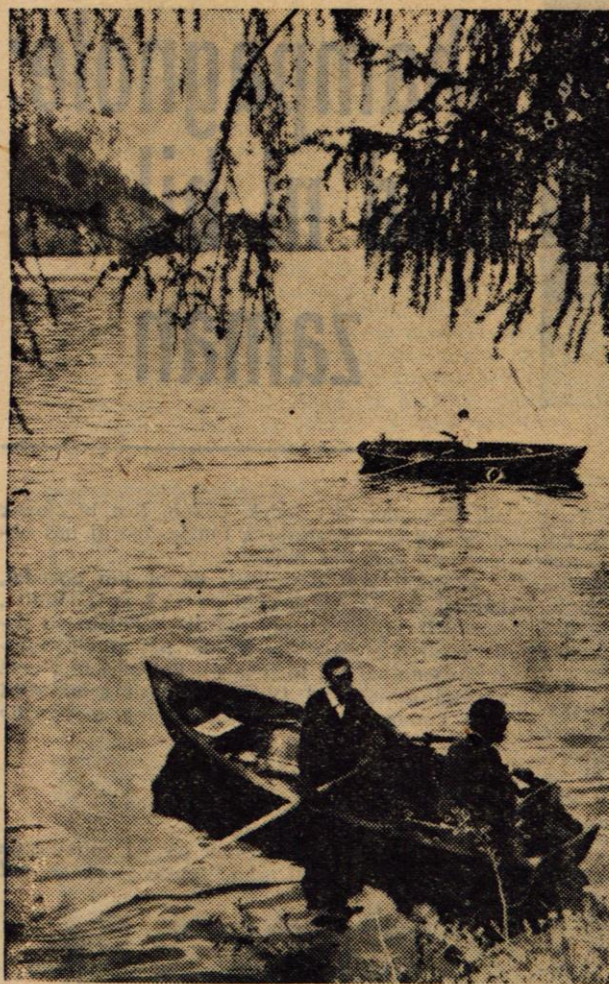
Tepanjčani so čuli, kako neusmiljeno zvoni telefon in kliče na pomoč. Poskakali so na svoj avto in so hiteli v Butale, kje da imajo ogenj.

Ognja pa ni bilo.

Ampak je bil parkirani avto fičko jugoslovanske izdelave in je bila njegova pločevina od rje rdečkasta in je zavedla od vina napojenega predsednika, da je prisebno trobil požar. Ko so Tepanjčani pritulili s svojo brizgalno, je bil skrivnostni ta požar že pojasnjen in tako se je zdelo, kakor bi se fičko z obema registrskima tablicama muzal.

Butalci pa so od vraga. Niso bili kaj hvaležni Tepanjčanom za njih dober namen. Piti so jim sicer dali, toda so se jim zraven posmehovali: »Hoho, Tepanjčani, hoho, ali ste prišli v Butale rjo gasit? Hoho, hoho. Ali v Tepanjcah nimate fičkov, da bi jo gasili tam, in ste morali nad njo semkaj? Hoho, Tepanjčani, hoho!«

Pa tudi Tepanjčani niso dali svojih jezikov v arhiv in so dejali: »Imamo fičke v Tepanjcah, imamo jih. Ampak so vaši v Butalah dosti imenitnejši, ker imajo vsi razen nobenega potrošniški kredit za botra.«

Colnarjenje na Bledu je ljudem v užitek. Tudi te vrste rekreacija je zelo zdrava. — Foto: F. Perdan

Rak na zatožni klopi

Do danes poznajo znanstveniki približno 400 substanc, ki vplivajo neposredno ali posredno na razvoj raka, čestokrat že v najmanjših količinah.

K tem snovem spadajo med drugimi tudi tako imenovane »azo«-barve. Vsebujejo jih nekateri tekstilni proizvodi, poleg tega pa tudi nekatera zdravila in živila.

Kot primer bi lahko navedli rumenilo surovega masla, ki spada med »azo« barvila. Že leta 1937 je bilo znano, da vpliva na razvoj jetrnega raka, vendar pa so ga še leta 1949 uporabljali za barvanje masla. Vodilni nemški biokemik in Nobelov nagrajenec Adolf Butenandt je na kongresu internistov v Wiesbadenu odločno zahteval prepoved uporabe tega barvila. Poslej mlekarških izdelkov ne smejo več barvati.

Vendar poznamo danes še mnogo barvil, ki jih uporabljajo za »lepšanje« živil. Mnogi priznani zdravniki so prepričani, da vsebujejo gotove vrste likerjev, limonad, konzerv, slaščic in mnogih drugih živil barvila, ki pripomorejo k razvoju raka.

Znanstveniki danes vse bolj verjamejo, da je zveza med prehrano in razvojem raka. Prepričani so, da vsa živila, ki niso naravna, človeškemu organizmu škodijo, gotovo pa vsaj posredno povzročajo nastanek rakastih obolenj.

Glavna nevarnost za nas vse je industrializacija prehrane, kateri je primešano vedno več kemičnih snovi. Danes je sorazmerno malo živil, ki niso kakorkoli preparirana (zaradi polepšanja ali konzerviranja).

Prof. dr. K. H. Bauer iz Heidelberga, znan raziskovalec raka, je vedno poudarjal, da v naravnih živilih ni substanc, ki bi vplivale na nastanek rakastih obolenj, temveč jih vsebujejo le kemična barvila, umetno pridobljena mineralna olja itd.

Vendar niso le kemično preparirana živila vzrok raka. Profesor dr. F. Lönne in mnogi drugi specialisti za rakasta obolenja trdijo, da tudi živila, ki vsebujejo preveč maščobe — predvsem živalske — povzročajo raka. Posebno nevarno je (po njihovih izjavah), če maščobe predolgo in premočno segrevamo.

Raziskovali so primer neke družine, v kateri so umrli za želodčnim rakom ded, oče in sin. Izkazalo se je, da so vedno uživali vročo hrano, da so jo belili s preveč razbeljeno mastjo, ponve pa skozi generacije niso nikoli očistili.

Ce kronično draženje kemične, fizične ali mehanske narave povzroča razna vnetja, potem se ne smemo čuditi, da tudi prevročna jedila ali pijače vplivajo na nastanek rakastih tvorb. Na Kitajskem pride npr. na eno žensko, ki boleha na raku požiralnika, šestnajst rakastih obolenj pri moških.

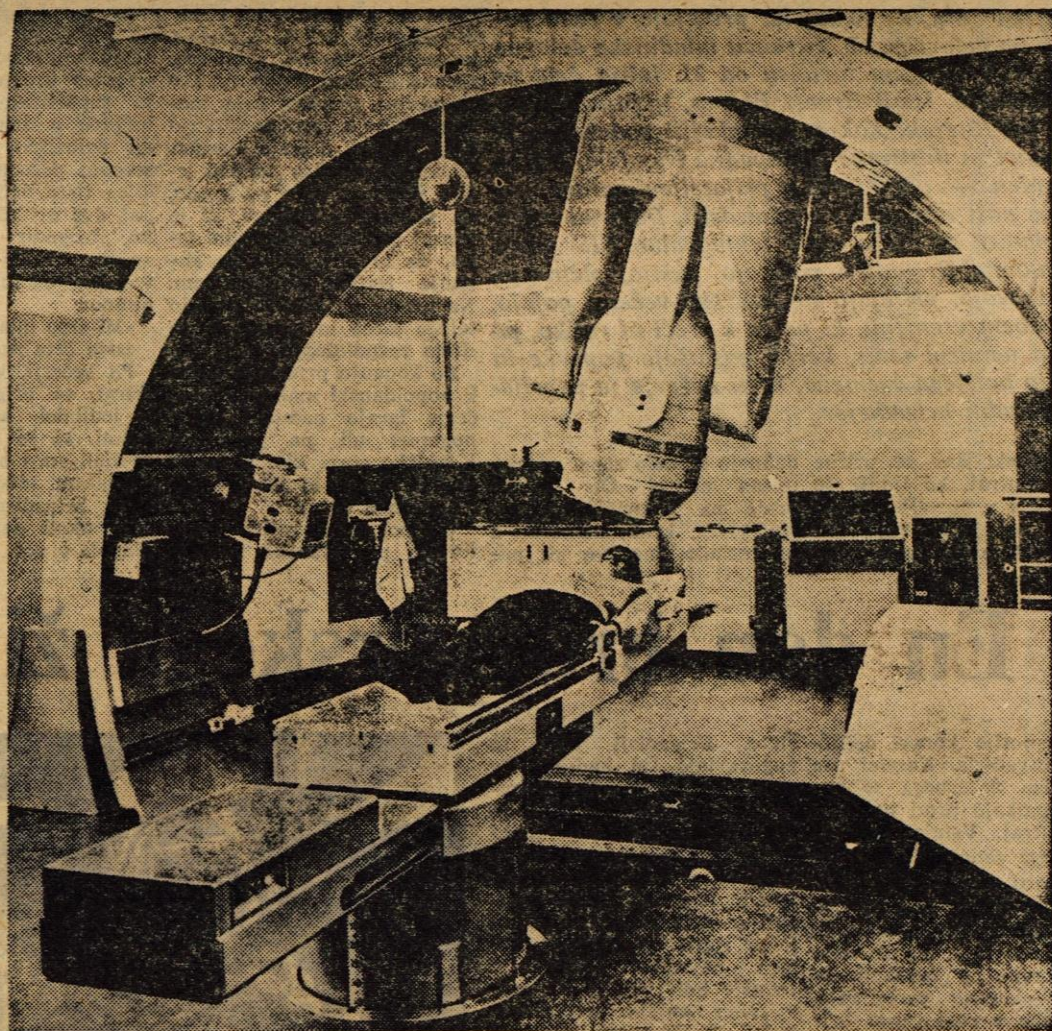
Kje je vzrok?

Zdravniki trdijo, da je vzrok tako pogostemu obolenju požiralnika pri moških vino, ki ga pridobivajo iz riža (sake), in ga pijejo vedno vrelega. In drugi argument: na Kitajskem jedo najprej možje, in sicer čimbolj vročo hrano. Šele potem, ko se može najedo, smejo tudi žene potешiti svojo lakoto s hrano, ki se je medtem že pohladila.

Tudi udarci in sunki lahko povzročajo spremembo sestava celic posameznih tkiv. Vsakemu zdravniku je znano, kolikokrat navajajo ženske pacientke pri popisovanju nastanka boleznih kakšen udarec ali sunek, za katerega se splošno niso zmenile.

Tipičen je primer Doroteje S., stare 36 let, ki je poročena in mati dveh otrok, starih 8 in 5 let.

Vse skupaj je imelo kaj nedolžen začetek. Nekega vročega junijskega dne se skuša Doroteja preriniti v voz predmestne železnice. Mimo

SLIKA: Kobaltova bomba, s katero v Amsterdamu obsevajo rakaste tvorbe. Rušilna moč radioaktivnih žarkov je tako močna, da uniči tudi rakaste oteklino, ki so globoko v telesu bolnika

se primaje neki pijanec in se tako nesrečno obregne vanjo, da udari Doroteja s prsi v odprta vrata vagona.

Kasneje, na poti k sorodnikom, hitro pozabi na neljubo prigodo. Nekaj dni zatem pa začuti na mestu, kamor se je udarila, rahlo bolečino. Vendar je Doroteja trdoživka ženska in se ne meni za tako malenkost.

Ko po nekaj dneh začuti na desni dojki kot grah debel voz, se le odloči, da bo šla k zdravniku.

Zdravnik malega predmestnega kraja, kjer stanuje, preišče oteklino in izjavi: Morda je čisto nedolžna oteklina, vendar utegne biti tudi kaj resnejšega. Ker v njegovi majhni bolnici ni nobene proste postelje, jo lahko sprejme šele čez štirinajst dni.

Vendar minejo štirje tedni...

Oteklina je medtem dosegla velikost golobjega jajca. Doroteja je navsezadnje le resno zaskrbljena in se, na prigovarjanje svojega moža, odpravi v bližnje večje mesto, kjer se da temeljito preiskati.

Dr. G. ugotovi obsces in ji da injekcijo penicilina ter obseva oteklino z rdečo lučjo. Potem dr. G. zbolni in mora za nekaj časa prekiniti delo na kliniki. Ko se po šestih tednih vrne z dopusta ugotovi, da je oteklina njegove pacientke velika kot kokošje jajce.

Doroteja takoj odpeljejo v večjo bolnišnico, kjer kmalu ugotovijo, da jo je napadel rak.

Dorotejin mož vpraša dr. L., kar bi ga gotovo vprašal vsak mož:

»Kaj naj storim?«

»Nič. Je že predaleč.«

»Torej ji ni pomoči?«

Dr. L.: »Na žalost, ne!«

Vendar se Doroteja noče kar tako vdati v svojo usodo, temveč se napoti do drugega zdravnika. Tudi ta ugotovi raka na prsni. Natančnejša preiskava pa pokaže, da se rak še ni razširil na pljuča. To je njena rešitev. Zdravnik jo nemudoma pošlje k dr. O., ki Dorotejo že naslednjega dne operira. To je ena najbolj zamotanih in najtežjih operacij sodobne medicine. Kirurg mora med drugim paziti rosebej na to, da ne

bi kakšen delček okuženega tkiva zašel v kri. Kasneje obsevajo rano še z rentgenskimi žarki. Nobeno od dosedanjih sredstev še ni popolnoma zanesljivo. Tudi Dorotejo odpustijo po štirih tednih pogojno iz bolnice. Če se v naslednjih petih letih ne pokažejo nikakšni simptomi raka, potem je zanesljivo zdrava.

Ko bi prišla Doroteja nekaj tednov kasneje k zdravniku, bi bilo prepozno. Okoli 70 odstotkov vseh bolnikov, ki jih je napadel rak, pride k zdravniku šele tedaj, ko je zdravljenje drago, težavno in dolgo — in ko (kar se na žalost zgodi pogosto) ni nobenega upanja več.

Mnogo ljudi je strah pred operacijo, ki pa pri sedanjih metodah ni več docela upravičen. Metode operiranja so danes že tako dognane in humane, da pacient sploh ničesar ne čuti.

Seveda je bolje preprečiti, kot zdraviti. Javnost bi morali seznaniti s simptomi raka, da bi ga bolniki mogli pravočasno opaziti in obiskati zdravnika. Za prsnega raka so značilni naslednji simptomi:

- Neboleči, trdi vozli v prsni, ki počasi rastejo.
- Spočetka vozli niso večji kot fizolovo zrno.
- Koža se vozla drži in se ne da premikati.
- Počasi bradavico potegne navznoter.
- Izločki (krvavi ali temni) iz prsi.

Ljudje običajno mislijo, da rakasta oteklina povzroči rast prsi, kar pa je zmotno. Prsi se običajno celo zmanjšajo.

Prsni rak je (poleg raka na maternici) posebno pogost. Neki znani kirurg je nekoč izjavil: »Prsni rak je strašna nadloga moderne ženske, ki pa se da največkrat izogniti.«

Kako to? Od stotih bolnic jih danes še vedno umre štirideset, ker največkrat pridejo k zdravniku prepozno. Vsaka ženska nad tridesetimi leti bi se morala redno, vsaj enkrat mesečno, sama temeljito preiskati. Pri kakršnekoli sumljivem znaku bi morala k zdravniku. V dveh od treh primerov gre za nenevarno oteklino, vendar prav to ugotovi lahko samo zdravnik.

Priredil: J. P.

Prihodnjic:

BAMFOLIN — uspešno zdravilo?

Kranjska gora. Ze nekaj let prihajajo v času počitnic na delovišče ob Vitrancu mladinske delovne brigade. V drugem turnusu od 21. julija dela na delovišču 10. MDB Ernest Eipper, ljubljanske občine Vič-Rudnik. Tokrat pri akciji sodelujejo še mladinci in mladinke iz Zapadne Nemčije, Naturfreunden — organizacija prijateljev narave, podobna naši taborniški organizaciji. Delovna brigada planira teren za novo tekmovalno FIS progo v slalomu. Brigadirji podirajo, rušijo, planirajo, se zabavajo, prirejajo brigadirske večere, pojejo, ob slabem vremenu, ki pa ga k sreči ni veliko, pa igrajo namizni tenis, karte, poslušajo popevke in čakajo boljšega vremena, kajti deževje je neprijatelj mladih brigadirjev.

Brigadirski dan se prične danhejo in delo zopet poteka zgodaj zjutraj, ko ljudje še mirno leže v posteljah in je okolica tiha in mrtva. Spe. Tišina tabora sem in

Lačni so, a kljub temu veselo teče pogovor. Po kosilu se brigadirji razgube. Ena četa ostane dežurna v taboru. Pomača pri pripravljanju malice, večerje, pri pomivanju posode ter urejuje tabor. Ostali pa, ki niso dežurni ležijo pol ure, nato pa gredo na kopanje v Pišnico, ki je precej mrzla, a vseeno ne tako, da bi odvzela voljo kopanja železnim brigadirjem. Na proudu ob reki se sončijo igrajo tarok in uživajo v vedrem razpoloženju.

Po kopanju pridejo v tabor k popoldanski malici. Do večerje igrajo namizni tenis, nogomet ali pa gredo v Kranjsko goro, kjer si lahko kupijo stvari, ki jih v taboru ni moč dobiti. Ob pol osmih pride z delovišča popoldanska izmena.

Zbor za večerjo. Brigadirji dirji ob spremljavi kitare za pojejo pesmi, ki jih pojejo v svoji domovini, kakor tudi obratno. Humoristične točke in skeči, nato pa vsi preidejo v narodno kolo, trdno držič se za roke. Ogenj počasi ugaša, tudi program je končan; brigadirji zadovoljni odhajajo na spanje, ki je po deseti uri obvezno.

Tabor počasi napoljuje mir in tišina, le dežurna čitava v pisarni časopis. Brigadirji spe. Čaka jih delo naslednjega dne, po delu pa zabava in razvedrilo.

Tako poteka brigadirsko življenje v Kranjski gori. Ta reportaža pa je samo površen posnetek življenja v brigadi, poživljajo ga izleti ob nedeljah, kino predstave in pa obisk kulturnih skupin v taboru. JOZE ŠIFKOVIC

Po Prešernovih stopinjah v Kranju

(Nadaljevanje)

JALENOVA GOSTILNA, prej Kokrško predmestje št. 26, sedaj Ljubljanska cesta št. 1 in Ljubljanska c. št. 1a (današnji hotel »Jelen«, je bila poleg Stare pošte (ki so jo prav v teh dneh do temeljev podrl) najimennejšje gostišče v času Prešernovega bivanja v Kranju.

Starinska gostilna s široko obokano vežo (menda tako široko, da sta lahko v njej stala dva voza-parizarja, pa je bil v sredi še za en voz širok prehod!), grajena v nadstropje in z visoko strmo streho ter z vrsto »frčade«, je stala natanko tu, kjer je zadnji posebni lastnik Ivan Zabret, opekarnar z Bobovka, zgradil sedanji hotel »Jelen«. Obsežna skladišča in hlevi v dvoriščni stavbi, naslonjeni na zunanjo stran mestnega obzidja, stoje še danes in nosijo hišno oznako Ljubljanska cesta št. 1a. Nad vrati v eno teh skladišč, ki so imela v nadstropju stanovanjske prostore, je v kamen vklesana letnica 1810 in inicialki I. J. (t. j. Jacobus Jalen).

Posrečena lega gostilne, vrh klanca ob prometni cesti, ki je vezala Trst in Ljub-

ljano s Celovcem in Beljakom, je bila kot nalašč za prevoznike, ki so tovorili dan za dnem kolonialno in drugo blago proti severu. Zato je že prvi izpričani lastnik Jakob Jalen st. v letu 1777 starodavno gostišče prenovil in dozdal nove dvoriščne stavbe — za hleve. Sin njegov, Jakob Jalen ml. (1808—1871), je bogatel še s prevzemanjem javnih del s prevozništvom in s prodajo hiš v mestu. Celo okrajni komisarjat in sodišče sta imela več desetletij prostore v njegovi hiši v mestu (sedaj Titov trg št. 26) in mu plačevala najemnino.

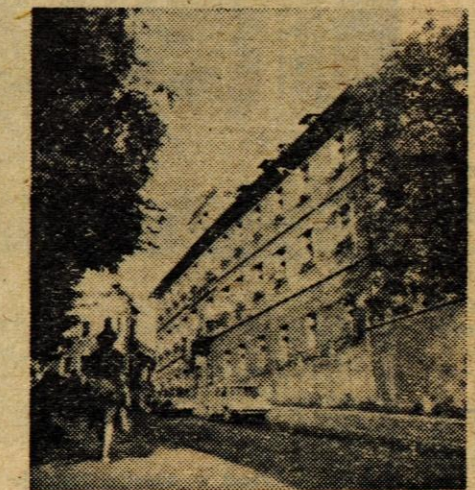
Ta bogati kranjski gostilničar in podjetnik, čigar rod je izviral iz Lesc (v visoki gorenjsčini pravijo Jeleni!) je živel v srečnem in plodovitem zakonu z domačinko Ano, rojeno Prohinar, ki mu je rodila kar šestnajst otrok.

Vsekakor sta morala biti oba Jalna, mož in žena, cloveka velikega formata. Jakob ni bil le zasebni pridobitnik, pač pa tudi pomemben meščan: v letu 1848 je bil poveljnik druge čete Narodne straže in nosil oznake oficirja-stotnika; v letih 1857—1861 je bil župan kranjski; pri volitvah v frankfurtski državni zbor je nastopal celo kot volilni mož. Kako podjeten je moral biti ta možak, priča še to, da si je sredi prejšnjega stoletja omislil lastno pivovarno. Kako pa je bil vitalen, vidimo že v tem, da se je kot vdovec s tako številno družino vnovič poročil, to pot v gostilno pri Stari pošti, kjer je krčmarila vdova Neža Mayr.

Zanimiv mož Jakob, še bolj pa njegova prva žena Ana, sta bila našemu pesniku več kot samo gostilniška gostitelja. Veza- lo ju je na Prešerna neko nežno prijateljstvo, ki se je izpričalo še ob pesnikovi smrti uri. Prav Ana je ohranila zadnje Prešernove besede: »Vzdignite me, zadržite me hoče!« Francetova sestra Lenka pripoveduje, kako je Jalenovka bolnemu pesniku ves čas boleznin vsake sorte pribojške nosila, čeprav oslabei mož ni kaj pridra spravil doli.

Prijateljstvo pesnika z Jakobom in Ano je brččas posredoval gospodarjev brat Simon, ki je bil Prešernov znanec še iz ljubljanskih dijaških let. Izročilo pravi, da se je pesnik kaj rad pogovarjal z Anjo, ki ni bila le dobra žena, vzorna mati in izvrstna gospodinja, pač pa tudi izredno načitana in ni govorila le o pustih vsakdanjostih. Njena vnukinja Marija Roos

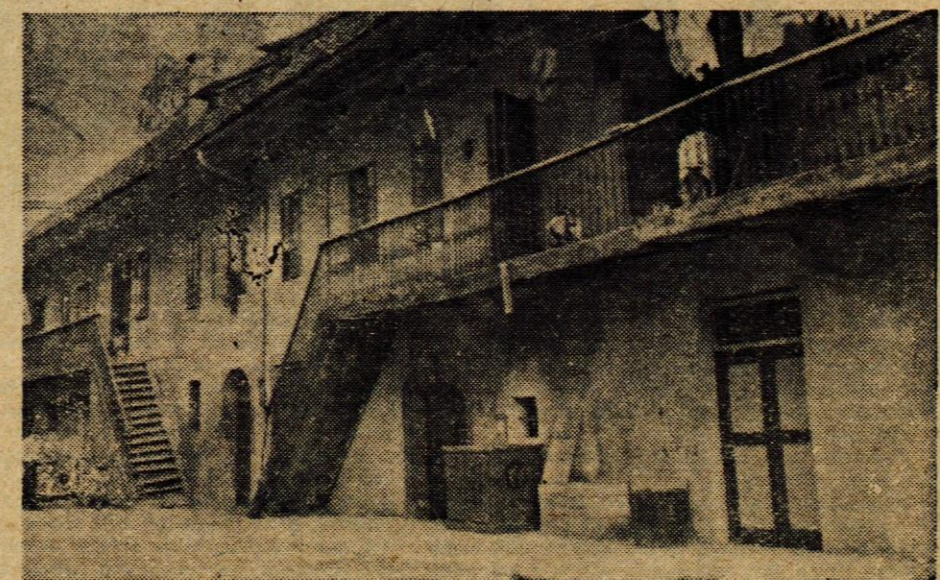
je posredovala nekaj spominov iz domačega izročila: Kako je pesnik povedal njeni babici verze za svoj nagrobnik (»Tukaj počiva France Prešeren, doktor neverne«), kako je v gostilni večkrat kaj pisal na listke, kako si je v njihovi gostilni v obupu skušal vzeti življenje, a ga je njena babica Ana rešila, kako je prav pod njenim vplivom pesnik popustil in dal poklicati k smrtni postelji dekana Dagarina in še to, da je prav Ana Jalenova požgala nekaj pesnikovih lističev s »pohujšljivo« vsebino...

Današnji hotel »Jelen« na mestu nekdanje Jalenove gostilne

Anna Jalen (1809—1858)

Dvorišče stavbe Jalenove gostilne iz leta 1810

Tragični dogodek, ki ga nekateri napačno vežejo na gostilno pri Stari pošti, so malomeščanski zlohotneži radi vezali na vinjenost. Res pa je, da se sredi leta 1848 vse zlo in vsa žalost nakopičila nad Prešernovo glavo: vedno hujska skrb zaradi otrok, ki jima ni mogel postati legitimni oče, očitki Ane Jelovškove, ki je terjala poroko, odpor domačih, ki niso hoteli, da bi bila Ana v rodovini in z otrokoma nadležna, potem je bila tu že očitna nezadržna vodenica, ki se je kazala v zabuhlosti udov in glave in končno je prišla še vest o smrti pesnikovega dolgotnega šefa in »brata« doktorja Blaža Crobatha (umrl 13. julija 1848) — vse to je rahločutnega Prešerna tako trlo, da je nekega dne ob koncu julija 1848 poiskal rešitev v obupnem koraku. Le srečnemu naključju in duhaprisotnosti krčmarice Ane Jalenove se moramo zahvaliti, da takrat ni naš pesnik nesrečno končal.

Spomin na Prešernove obiske v Jalenovi gostilni je še danes živ, četudi je bila stara stavba že v letih 1924—1934 porušena in namesto nje zgrajen vrh Jelenovega klanca nov, moderen hotel Jelen. Pripoved še celo trdi, da je imel naš pesnik v prvem nadstropju dvoriščne stavbe sobico, v kateri je včasih prešpal. Da bi utegnio biti res, nas v domnevi podpre drug vir: dr. Jakob Prešeren, ob prelomu stoletja apelacijski sodnik v Ljubljani, je slišal od svoje tete Ane Prešernove (1841—1918), ki se je kot osemletna deklica spominjala, da je pesnik nekajkrat prenočil pri njenem očetu, mostninarju na Savskem mostu v Kranju. Z njenim očetom, Markom Prešernom, naš France ni bil v sorodu, bila pa sta si dobra znanca. Tu spodaj, ob Savi, se je Prešeren gotovo čestokrat mudil, saj ga je semkaj vodila pot od obiskov v Sempetru in na Gašpetu. Pa tudi v bližnjo gostilno Mavrih Mayerja (prej Savsko predmestje 10, sedaj Ljubljanska 4) so kdaj pa kdaj vodile Prešernove stopinje. Ta gostilna se je prej bahato imenovala »Zur Stadt« Triest«, narodno zavedni Mayer pa jo je brž preimenoval v gostilno »Pri Triglavu«, čim je prešla v njegovo last. Ker je bila poleg gostilne še mala pivovarna, je bilo iztržka dosti; saj je tik ob gostilni stala »kosarna« za vojaštvo, ki ga je moralo mesto od časa do časa nastaniti.

Pa se vrnimo k pretresljivi pripovedi Ane Prešernove, ki se je do svojih zadnjih ur spominjala, kako jo je naš Prešeren nagovarjal, naj mu kar stric reče, čeprav si nista bila v rodu, in kako ji je za to obljubljal figl! In še tega se je kot dekletke spominjala, da je imel pesnik na mrtvaškem odru okrog glave lovorov venec...

ČRTOMIR ZOREC

(Nadaljevanje prihodnjič)

En dan brigadirskega življenja

tja premotijo koraki dežurnega baigadirja. Kazalci ure v pisarni dežurnega se počasi pomikajo proti pol peti uri zjutraj. Vstajanje. Glas dežurnega zaorje iz zvočnika po taboru. Še vedno je vse mirno, zato se dežurni odpravi na svojo nehvaležno turnejo bujenja. Po šotorih, kakor tudi po barakah, se prične počasno prebujanje. Z brisačo v roki grede brigadirji do umivalnice, kjer jim do zbujenja pomaga mrzla voda. Glas iz zvočnika vabi na zajtrk. Brigadirji stoje v vrsti pred kuhinjo, iz katere v jutranjem hladu veselo diši po vročem kakovu. Po končanem zajtrku je zbor brigade za odhod na delovišče. Dva po dva, na začetu stoji dve zastavo-

Brigadirji v Kranjski gori

noši, kajti celotna brigada je razdeljena na štiri skupine, od katerih dve delata v dopoldanskem, dve pa v popoldanskem turnusu. Brigada gre tiho skozi Kranjsko goro; ne poje, kajti ljudje se zoperstavljajo prezgodnjemu bujenju. Počasni četa pride do žičnice, od koder se drug za drugim počasi peljejo do prve postaje proti Vitrancu. Roke so v žepih, noge prekrižane, ovratniki zavihani, mrzaj je. Še dvajset minut strmo navkreber in četa je na delovišču. Odpočijejo se, slečejo delovne obleke in v kratkih hlačah s krampji in rokah prično svoje delo. Čistijo bodočo smučarsko progo; treba je odstraniti grmovje in pa vse šote, ki leže v tem območju. Nemški brigadirji delajo skupaj z našimi in tako pride do izraza znanje tujeje jezika, ki so se ga brigadirji učili med šolskim letom; kar ne gre z jezikom, opravijo kretanje. »Von hier«, pojasnjuje Miro trem nemškim prijateljem, »bis...« zmanjka mu besednega zaklada, zato skoči do grmovja in ga pokaže z roko. Veselo se zasmejejo, vrsta brigadirjev zopet nadaljuje svoje delo. Sem pa tja z delom prenehajo, se naslonijo na kramp, pogledajo kako visoko je sonce, od-

Naš roman

A. A. BEG

ljenje tujske policije in delovnega urada. — Zgolj formalnost,« je pristavil. Pred tovarniškimi vrati me je pričakoval Fabio, zahvalila sem se. Pospremila sem ga, odšel je na občino, na pokopališko upravo in po krsto k mizarju. Medtem ko je bil na občini, sem v trgovini z oblekami kupila delovno krilo; vedel so, kakšna krila nosijo ženske in dekleta v milarni. Premišljevala sem, če naj si kupim še eno obleko — saj vendar ne morem nositi venomer svoje krilo in twinset — pa sklenila počakati, dokler ne bom zvedela, če sem ali nisem noseča.

Spotoma mi je Fabio rekel: »Pomisleki so odveč, nasprotno, materj si prišla ko nalašč, zdaj brez očetovega zasluzka, bo potrebovala podnajemnika, ki bo prinašal nekaj denarja.« Vrnila sva se domov. Opoldne je bilo mimo, toda čakali so naju s kosilom, jedli smo riž in kuhan koprce v kuhinji s kamnitimi ploščicami, kjer je bilo toplo. Fabio je počakal, dokler ni pripeljal avtomobil s krsto, ženski sta spet jokali, ko so malega starca položili v krsto in je avtomobil odpeljal v mraku, zatem se je Fabio poslovil, do predstave se je moral vrniti v Benetke. Rosa mi je pokazala sobo, svoje stvari je že pospravila, postelja je bila sveže pregrnjena, bila je staromodna železna postelja, v sobi je bila le ta postelja, miza, dva stola in predalnik.

Vprašala sem Roso, če je kje v bližini telefon, in pospremila me je do krčme, nekaj hiš dalje. Telefon je bil v kuhinji, vzela sem recept dr. Alessandrija in izbrala njegovo številko. Benetke lahko kličete naravnost iz Mestra. Sprva se je oglasila sestra, povedala sem svoje ime,

takoj mi je dala zvezo in zaslila sem zdravnikov glas.

»Da,« je rekel, »izvid je, žal, pozitiven.«

Spočetka sem že hotela vprašati »Cemu žal?« potem pa sem se prestrašila in se s težavo zahvalila za sporočilo.

»Obiščite me, če vam bo slabo,« je rekel.

»Kako deluje pomirjevalno sredstvo za želedec?« Dejala sem, da deluje dobro, čeravno še nisem bila v lekarni, in se vnovič zahvalila. Odložil je slušalko.

Vrnila sem se z Roso in vse tri smo večer preživele v kuhinji. Mati in Rosa sta govorili o pokojniku in mi pripovedovali o njem in Fabiu. Ob desetih smo legle. Ko sem ležala v postelji, je vstopila starka. Vprašala je: »Otroka boš dobila, kajne?« Prikimala sem. »Soba je dovolj velika. Kasneje lahko postavimo vanjo še majhno posteljo,« je rekla. Potem je pristavila: »Če Fabio ne bo hotel najeti večjega stanovanja. Ali pa, če noče s teboj živeti v Benetkah.« Začudila sem se, kajti očitno je sodila, da bo otrok Fabiov? Zato me je tudi tikala. Kaj neki ji jal, da je otrok njegov. Videla sem, kako je stara gospa Crepez z očmi merila sobo in upala, da bo vnuk spal v njeni hiši. Začudena sem dolgo bde-la. V tovarni so me posadili k stroju, iz katerega prihaja izgotovljeno milo v štirikotnem traku. Moje opravilo je bilo v tem, da sem neskončno klobaso z dlanmi polagala na tekoči trak, ki jo je ponesel do rezalnega stroja, ki jo je povedal Fabio? Sklepala sem lahko le, da je dekoscj drseli po tekočem traku tja, kjer so sedeje zavijalke. Imela sem najlažje delo, z dlanmi sem rahlo podpirala milno klobaso, tako da se ni pretrgala ali napak legla na trak.

Sicer pa se je zbrala na tribuni res pisana množica. In govorce! Pravi Babilon. Na uho mi udarjajo angleške in nemške pa ruske besede, za menoj se dva pogovarjata v italijanščini. Branko pa se skuša v bolgarščini. Čez vse seveda prevladuje francoščina.

Zeralda, četrtek, 16. julija Šotorsko naselje

Po 30 km vožnje z avtobusi smo prispeli v šotorsko naselje, kjer bomo bivali deset dni. Naselje stoji v bočrovem gozdiču in je le nekaj minut oddaljeno od vasi Zeralda. Nekaj sto metrov naprej pa sem opazil plažo in morje. Na kopanje torej ne bo daleč.

Alžirski mladinci so nas lepo sprejeli in po krajših formalnostih naju je eden izmed njih

Iz popotnega dnevnika

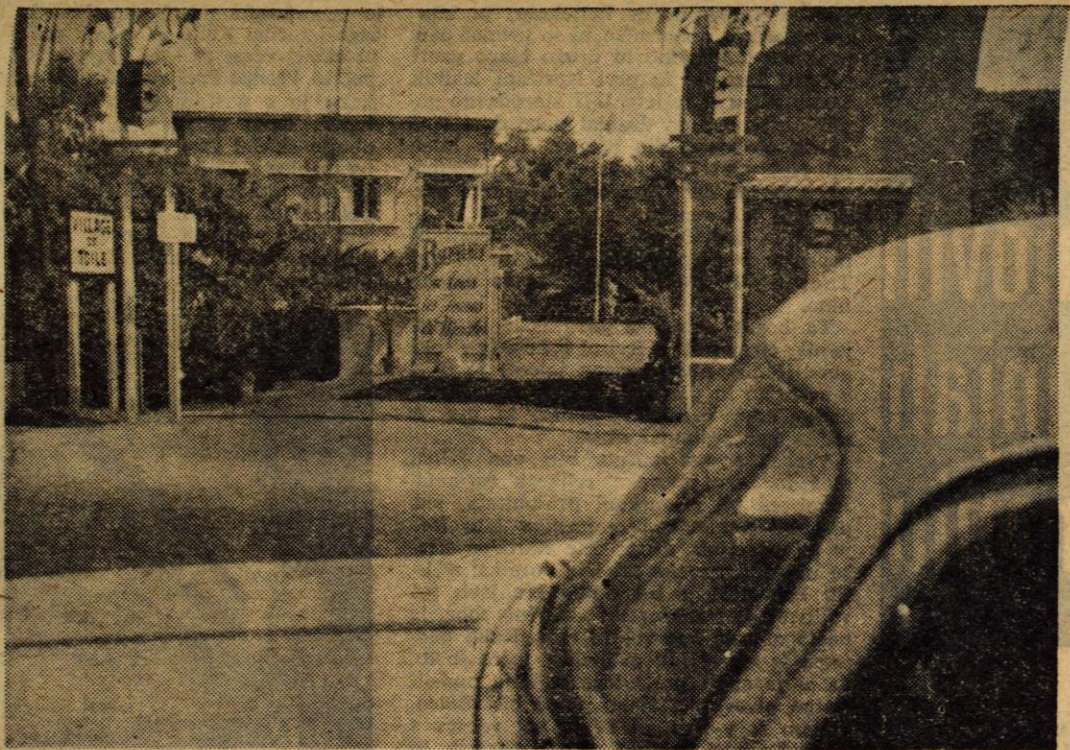
odpeljal do šotora št. 28, ki ga deliva z dvema francoskima mladincema. Na poti skozi naselje sem opazil miličnike z brzostrelkami čez rame. Za varnost je torej poskrbljeno, sicer pa upam, da se nimamo česa bati. Prvo majhno presenečenje sem doživel, ko je zvočnik najavil: »Vse delegate prosimo, da se zberejo točno ob enajsti uri pred vhodom v naselje, kjer bo uradna otvoritev.« Moja ura je vztrajno kazala tri četrt na dvanajst. Šele po drugem obvestilu, ko so spet pozivali ob enajsti uri, sem se znašel. Alžir ima zahodnoevropski čas, ki je eno uro pred našim, srednjeevropskim. Kosilo, ki sem ga že težko pričakoval, se je tako avtomatično odmaknilo še za eno uro.

Ob enajsti uri (sedaj že po novem) smo se zbrali pred vhodom. Kaže, da nas je nekaj več kot sto, sicer pa pravijo, da vse delegacije še niso prispelle. Čez nekaj minut se je pripeljal

Alžirija

načelnik distrikta (to je približno isto kot naš okraj) Baghdadi Balamane, ki je pokrovitelj letošnjega zborovanja. Prerezali so vrstico in naselje je bilo uradno otvorjeno. Tu smo se srečali z »našimi«. Šele nekaj dni sem od doma, vendar se uho kar odpočije ob domači govorici, ko kramljamo s tovarišicama Grilovo in Vozlovo ter s profesorjem Jesenikom in njegovo sopogo. Pripovedujemo si prve vtise iz Alžirije, ki so prav ugodni.

Popoldne smo bili na prefekturi v mestu Alžiru, kjer je načelnik Balamane priredil sprejem in nam zaželel dobrodošlico. Po krajših nagovorih in zakuski smo odšli na razgledno točko nad mestom in si prvič ogledovali skoraj milijonsko mesto. Mesto leži na precej strmem pobočju, ki se naglo spušča k obali. Ulice so strme in močno vijugaste. Kljub temu je promet zelo

Zeralda — vhod v naselje, kjer je bilo zborovanje mladine

živahen in gost. Rekel bi, da je mesto v vsem, ki je sicer močno podobno kateremukoli južnofrancoskemu mestu, le da ima svojski utrip. Tudi prebivalstvo je bolj pisano. Veliko je videti zastrtih žena. Tega nisem pričakoval v taki meri.

Ko smo se maloprej vrnili iz mesta, sem šele opazil, da je naše naselje ograjeno z mrežasto ograjo in obdano z bodečo žico. Tudi to je verjetno varnostni ukrep ali pa zgolj spomin na vojne čase, ki še niso daleč. Novo presenečenje je tudi stražar, ki stoji tik ob šotoru. Prijazno se je nasmehnil in pozdravil: »bonne nuit« (dobar večer ali pa lahko noč, kar pač bolj ustreza)! Res smo prav mirne noči in dobrega spanja najbolj potrebni. Zato prijatelj stražar: »Bonne nuit« in sicer »lahko noč«.

Zeralda, petek, 17. julija Prvi delovni dan

Po zajtrku smo pričeli z delom. To se pravi, da smo se zbrali na tribuni, ki ima obliko arene, ker so tla dvignjena. Sedeži so postavljeni tako, da je možno od povsod videti na »dno«, kjer stoji miza za delovno predsedstvo in poročevalce oziroma diskutante. Na tribuni se nas je zbralo blizu 209. Včeraj zvečer so prispeli še zadnji delegati. Tudi dva »naša« Zagrebčana Branko in Radovan sta prišla šele sinoči, med-

Bolj zanimiv je bil prispevek mladega alžirskega profesorja pravne fakultete. Pomudil se je pri vprašanju »političnosti« sodelovanja. Med drugim je dejal: »Rekli boste, da se postavljam na politično stališče. Tega tudi ne zanikam. Menim, da ima vsako dejanje političen značaj, pa naj to priznamo ali ne. Po moji sodbi ne moremo zgraditi med vprašanjem sodelovanja in politiko kitajskega zidu. Izbrati moramo zdravo in trezno politiko, ki izhaja iz ljudstva in predstavlja sama po sebi humanost in zmago človeka nad slabimi težnjami nekaterih.« Poslušalci so diskutanta nagradili s prisrčnim aplavzom.

Ker smo popoldne prosti, gremo na kopanje. Že včeraj sem si ogledal plažo, pa je prav dolgočasna. Obala je pokrita z drobnim peskom, ki ga domačini ponosno imenujejo »zlati pesek«. Za sončenje je res prikladen. Sicer pa je obala pusta, rahlo dvignjena proti notranjosti, morje pa je odprto in se daleč na obzorju stika z nebom v brezkončno rahlo ukrivljeno črto.

Chróa, sobota, 18. julija Izlet v notranjost dežele

Sedim pod košatim drevesom v višini 1500 m. To je vrh gore, imenovane Chróa (šrea). Sem gor smo se pripeljali z avtobusi po lepi asfaltirani cesti. Ura bo vsak čas dvanajst, iz naselja pa smo odšli že ob osmih zjutraj. Vkrkali smo se v pet modrih avtobusov z mogočnimi napisi »Ministrstvo za turizem« in se odpeljali v približno 50 km oddaljeno mesto Blida, ki leži tu pod nami. V Blidi nas je sprejel predstavnik Mestne hiše in v krajšem pozdravnem govoru med drugim izrazil željo, da bi postala Alžirija »republika miru, da bi republika miru postala vsa Afrika, da bi isto postal ves svet!« Delegati so njegove misli tople pozdravili.

Cesta na Chróa je dolga 18 km, kar pomeni 18 km serpentin in nevarnih ovinkov. Vendar naših šoferjev to ni oviralo, da ne bi vozili z največjo možno hitrostjo. Pošteno nas je premetavalo zdaj sem zdaj spet tja. Prispeli pa smo brez najmanjše praske. Res, čudovita vožnja.

Se vedno smo vrh Chrée. Po hladnem kosilu, ki so ga servirali v jedilnici otroške kolonije (tu je celo naselje za otroške kolonije), so nas obiskali alžirski otroci, ki so tu zgoraj na počitnicah. Zapeli so nam nekaj pesmi, poslovili pa so se z udarno pesmijo revolucije — himno. Nato smo si ogledali še radijske in televizijske naprave, ki so le nekaj sto metrov naprej. Nad poslopjem se dviga v nebo 150 m visok TV stolp. Razkazali so nam naprave, sedaj pa nadaljujemo pot v sotesko Chiffa do »mostu opic«. Moram priznati, da sem že utrujen in bi bil bolj vesel povratka v naselje.

JURE HRIBAR

Ameriški plesalec, pevec, filmski igravec, koreograf in režiser Gene Kelly je dober (in drag) znanec vseh ljubiteljev glasbenih in revijskih filmov. Sicer kot igravec in kot pevec ni dosti več kot soliden in simpatičen in kot režiser ne dosti več kot povprečen, zato pa je kot plesalec in koreograf danes eno najpomembnejših imen v ameriškem in svetovnem filmu. S filmi »Amerikanec v Parizu« in »Pojmo v dežju« je prispeval v filmsko zgodovino dva od najuspešnejših glasbenih filmov, s »Povabilom na ples« pa je ustvaril za filmski balet eno najpomembnejših del.

Svet glasbe in plesa

Gene Kelly se je rodil 23. avgusta 1912 v Pittsburghu. Po zaslugi matere se je začel vživljati v svet glasbe in plesa že v zgodnji mladosti. Študij novinarstva mu je prekinila velika kriza, ki jo je preživel kot učitelj telovadbe, po njej pa se je spet posvetil študiju najprej ekonomije in nato prava. Na univerzi se je vzdrževal z raznovrstnim delom, med drugim tudi kot plesalec (skupaj z bratom Fredom) v manjših barih.

Polagoma pa je začel počevati na domači plesni šoli, ki je kmalu postala zelo popularna pod imenom »Plesni atelje Genea Kellyja.« Poleg tega pa sta od leta 1933 z bratom Fredom poskušala prodreti v večja mesta kot plesalca, Gene pa tudi kot koreograf. Toda šele leta 1938 je Gene končno prodrl na Broadway, in sicer najprej kot plesalec, nato še kot pevec in že poleti 1939 tudi kot koreograf. Jeseni 1940 je kot »Pal Joey« pritegnil pozornost kritike in producentov. Newyorški »Times« je zapisal: »Ne samo, da je spretnih nog — ima tudi občutek za vsebino in opisovanje, ki daje njegovemu plesu osebno noto in ga kot plesno umetnost dviga za nekaj stopenj.« V tej reviji ga je opazil producent David O. Selznick in sklenil z njim osebno pogodbo, nato pa ga je odstopil družbi MGM, za katero je Kelly posnel večino svojih filmov.

Takoj so mu zaupali glavno vlogo pevca in plesalca, poleg Judy Garland v filmu »Zame in za moje dekle« (1942) Busbyja Berkleyja. Po nadaljnjih dveh revijah in dveh dramskih vlogah je Gene Kelly leta 1944 posnel svoj prvi pomembni film — musical »Dekle z naslovne strani«, (Charles Vidor) ob Riti Hayworth. Idejo za odlično, domiselno solistično točko »Alter ego« (ples z lastno senco — vestjo) je dal sam in jo skoreografiral skupaj s Stanleyjem Donenom.

Ne samo poslastica

Newyorški »Times« je o njej zapisal: Prvič ples v filmu ni bilo samo poslastica, ampak je označil značaj in bil sestavni del dogajanja.

Po tem filmu se Kellyju ni bilo več bati za filmsko kariero. Po neglasbenih »Božičnih počitnicah« (1944) je Frankom Sinatro nastopil

Donenom. Pred odhodom v mornarico, novembra 1944, se je Kelly še srečal z drugim največjim plesalcem ameriškega filma — elegantnim Fredom Astairom v veliki reviji »Zigfield Follies« (premiere 1946). O Astairu je dejal: »Moj slog je močna, širokopotezna bravura. Fred je intimen, hladen, lahkoten. Gledalci uživajo že v tem, kako hodi.«

Po vrnitvi v začetku leta 1946 je Kelly najprej posnel nepomembno »Luksuzno življenje« (1947), nato pa z režiserjem Vincetom Minnellijem in soigralko Judy Garland razkošnega barvnega »Gusarja« (1948), v katerem je bilo nekaj plesov prav akrobatskih. Bolj ples kot sabljanje so bili njegovi dvoboji v (neglasbenih »Treh

gov eksperimentalni balet »Umor na deseti aveniji« odlična a žal edina svetla točka filma.

Naslednje leto se je Gene Kelly v sodelovanju s Stanleyjem Donenom prvič sprijel z režijo in posnel »Dopust v mestu« (trije mornarji na enodnevnem dopustu v medvojnem New Yorku), ki je njegov najljubši film — ker »samo posneli glasbeno komedijo v čisti obliki, ali vsaj mislili smo tako...«

Vrhunec kariere

Po melodrami o newyorški Mafiji »Črna roka« in nepomembnem musicalu »Poletne neumnosti« z Judy Garland (oba 1950) je Gene Kelly posnel z režiserjem Vincetom Minnellijem »Amerikan-

komercialno. Njegova odlično skoreografirana in posneta velika baletna sekvenca — mrzlično iskanje Leslie Caron v Parizu francoskih impresionistov ob Gerschwinovi glasbi (Kellyjevo in Minnellijevo skupno delo) — je postala ne samo najdražja glasbena sekvenca v zgodovini musicala (450 tisoč dolarjev za 17 minut), ampak tudi najboljša. Poselni Oscar za »prispevek k filmski koreografiji in plesu« je bilo Kellyjevo zaslužno priznanje za njegovo plesno umetnost, ki združuje zlomljeno linijo modernega plesa, akrobatstvo, elemente stepa in tradicijo klasičnega baleta in katero sam Kelly imenuje »sintezo starih oblik in novih ritmov«.

Medtem ko je bil balet v »Amerikancu« najsvetlejša točka tega filma, pa je bil obratno v Kellyjevem naslednjem filmu »Pojmo v dežju« (1952 — režija Kelly — Donen) zaradi kaotičnosti najmanj uspela sekvenca sicer odličnega filma, enega najboljših v zgodovini musicala. Ta lahkotna satira na čas, ko je Hollywood zavzel zvočni film, je obenem Kellyjev drugi najljubši film.

Zaradi velikega uspeha (tudi finančnega) »Amerikanca v Parizu« in »Pojmo v dežju« je Geneu Kellyju uspelo prepričati družbo MGM, da mu da sredstva za film čistega baleta in pantomime (brez dialogov in petja) — »Povabilo na ples«. Po precejšnjih težavah je Kellyju, ki je bil obenem libretist, koreograf, režiser in glavni plesalec, končno leta 1956 uspelo dokončati tri od nameranih štirih epizod (»Cirkus« v stilu commedie dell'arte, moderni balet »Zapestnica« in z risanim filmom kombinirani »Mornar Sindbad«), vendar pa si MGM še dve leti ni upal dati filma v distribucijo. Ko je končno prišel v dvorane, je komercialno propadel, precej zaradi začasnega upada popularnosti glasbenih filmov sploh.

Med ostalimi trinajstimi filmi, v katerih je Kelly sodeloval bodisi kot igravec ali kot režiser po letu 1952 naj omenimo le še Minnellijev manj uspeli musical »Brigadon« (1954), prikupno Cukorjevo glasbeno komedijo »Les Girls« (Dekleta, 1957), in Kramarjevo »Dediščino vetra« (1960) ter Kellyjeve režije: »Srečna cesta« (1957 — dva fantiča pobegneta od doma), »Tunel ljubezni« (1958 — z Doris Day in Richardom Widmarkom) in »Gigot« (1962, z Jackiejem Gleasonom, pri nas ga bomo kmalu gledali pod naslovom »Dobri duh Pariza«).

Poleg tega Gene Kelly sem in tja pleše tudi na televiziji in režira na Broadwayu. Julija 1960 pa je tudi napisal in koreografiral moderen jazz-balet »Pas de Dieux« (na Gerschwinov »Concerto in F«) za Pariški državni balet — in moral na njegovi premieri triindvajsetkrat pred zastor.

DUSAN OGRIZEK

Nasme- jani plesalec

Filmski
portret
igralca
Genea
Kellyja

V odličnem musicalu »Pojmo v dežju« (1952), ki šteje med najboljša dela v svoji zvrsti, je bil Gene Kelly prvi plesalec in soredizer s Stanleyjem Donenom. (na sliki v veliki baletni sekvenci »Broadwayska melodija«)

Španski solo in Ples z miško Jerryjem (iz slikanice »Tom in Jerry« — kombinacija z risanim filmom) je spet postavil skupaj s Stanleyjem

mušketirjih« (1948) Georgea Sidneyja — bil je d'Artagnan. V istega leta posnetem musicalu »Pesem in glasba» Normana Tauroga je bil nje-

ca v Parizu« (1951), ki še danes pomeni vrhunec njegove kariere.

Film je uspel tako pri kritiki (osem Oscarjev!) kot

Motor »Herkulesa« je zahrnel. Jeklena žica, ki je bila še pred sekundo ali dvema mlahavo razpotegnjena po celi dolžini letališča, se je v trenutku napela, vtem obrnila nekaj kupov sena, se strela, nato pa jo je boben motorja z 80 km na uro pričel vleči vase. Jadralno letalo, sinje modre barve trupa in belo pleskanih kril, se je kakih deset metrov peljalo po tleh in tisti, ki ga je držal za rob krila je komaj dohajal naraščajoč tempo hitrosti. Nato ga je izpustil in letalo se je povzpelo kot pobesnel konj in v kotu 30 stopinj pričelo nabirati višino.

Trenutek kasneje se je procedura ponovila. Prav tako je poletelo drugo letalo. Niso minile tri minute, ko je eno iz-

Krila mladosti

Slovenije ob podpori Alpskega letalskega centra.

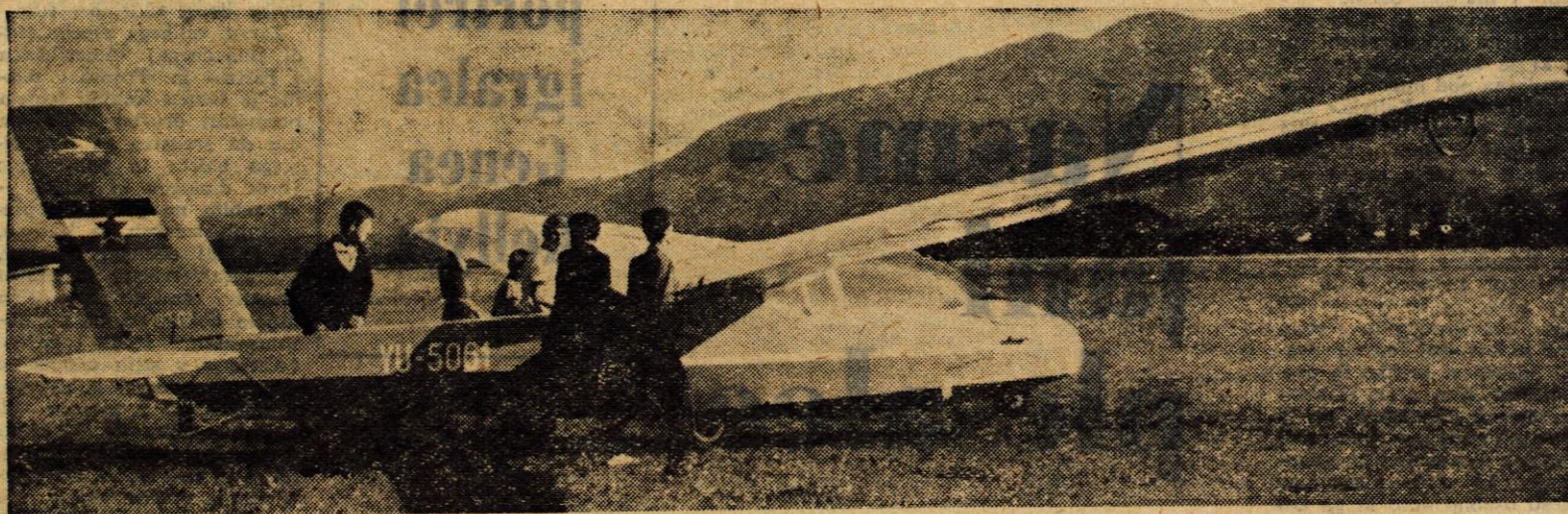
Petnajst jih je začelo, petnajst končalo. Vsi so bili navdušeni in željni letenja. To je rodilo uspehe, saj učitelji letenja Dušan Ferlež, Vine Žakelj in »šef« tečajja, inšpektor za jadralno letenje v Sloveniji Franc Mirnik (po domače Hakelec) pravijo tako. Toda o tem pozneje. Raje se pomudimo med mladimi tečajniki in da ne bo diskriminacije, še med tečajnicami.

Avtomatizacija prodira tudi v letalstvo

Lahko so srečni, da letijo v takih pogojih, so zmigovali starejši piloti, katerim se še sanjalo ni, da v petih letih ne bo treba več vleči žice na roke, da ne bo treba jadralnih letal tiščati sem in tja po letališču, da se bo dalo leteti v zaprtih kabinah z odličnim pregledom in tehnično popolnostjo inštrumentalne opreme.

O vsem tem so nekoč sanjali, danes pa mladi to uživajo. Starejši so jim, odkrito povedano, strahotno nevoščljivi, ker sami česa podobnega niso okusili. Pravijo, da takšno letenje povsem spremeni značaj pilota. Trdili so, da to kvarno vpliva na mladino, da jo poleni. No, ko smo tečajnike opazovali, odkrito povedano, smo imeli prav tak vtis. Niso ravno največ gibali na zemlji. Morda je bil prav to vzrok, da so se v zraku bolje obnesli. Vsi učitelji so zatrjevali: »So zelo dobra grupa v zraku, toda zelo lena na zemlji.«

se je napela. Sledil je rahel sunek in LIBIS je zdrseel po pokošeni travi. Učenec v njem je gledal strmo in nepremično naprej. Hitrost je naraščala. Pazil je, da je pri majhni hitrosti držal letalo v horizontalnem položaju. Potem je pričel krmilno palico počasi vleči »nase« Letalo se je odlepilo. Nekaj sekund je potem letel le pol metra nad zemljo, potem pa je palico še bolj povlekel. Kot vzpenjanja se je povečal. Tudi hitrost. Variometer je kazal že 8 m dviganja v sekundi. Višina je vrtoglavo naraščala. 100 m, 200 potem 250. Na tej višini je letalo počasi izravnal in potegnil ročico za odklapanje vlečne vrvi. Potem je letel sam. Bil je odvisen le od svojega znanja. Za seboj ni več poslušal učitelja, ki je vedno kaj pripominjal. Le prijetno piskanje vetra je bil zvok, ki mu je bil v tem trenutku zvest. Po instrumentih je kontroliral hitrost, nato pa napravil zavoj za 90 stopinj. Spet je letel naravnost in potem spet zavoj. Nato je letel vzporedno z vzletno-pristajalno stezo. Bežno je opazil start drugega letala. Tudi v njem je bil »laširant«. Preletel je dolžino letališča, spet letalu spremenil smer, nato pa letel do linije steze za pristajanje. Po četrtem zavoju se je znašel v pravilni smeri za pristanek. Izvlekel je zračne zavore in povečal hitrost. Letalo se je strmo postavilo na »nos« in padalo kot kamen. Preletel je hišo na robu letališča, potem pot in že je bil tik nad kupi sena. Zavore je rahlo potegnil nazaj v krilo, nato pa jih vrnil v izvlečen položaj. Poravnal je letalo in čakal, da upada hitrost. Ko je s kolesom zadel v bilke trave, je palico povlekel še bolj. Pristajal je. To mu je naznanil rahel sunek, ki ga je povzročila »zemlja, ki je udarila ob letalo«. Po-

Mladi jadralci »peljejo« jadralno letalo domače konstrukcije LIBIS-17 na start

na leškem nebu

med letal pristalo in takoj za njim še drugo. Vse skupaj se je ponavljalo ves dan.

Smo namreč na letališču v Lescah. No, to ste najbrž že sami ugotovili. Prav v tem času je tu na vse zgodaj (kar ob 3. uri zjutraj) vstajalo 15 mladih ljudi, tečajnikov, ki so se zbrali v Lescah na začetniškem tečaju za jadralne pilote, ki ga je organizirala Zveza letalskih organizacij

Ko smo jih poslušali na startu, kako so se pogovarjali, bi laik mislil, da so naenkrat »pozrli« vso letalsko učenost. Sama strokovnost jih je bila in včasih morda tudi škodoželjnost. Se pač ne da pomagati, so ljudje.

Jadralni letali LIBIS-17 pa sta vzletali in pristajali. Starter je vzdigoval zastavice, z vitle je zasvetila zelena luč in sto petdeset konjskih sil je pričelo vleči vase žico. Dan za dnem sta letali leteli v polni zasedbi. Učenec v prvem in učitelj v drugem sedežu. Minevali so starti: 5, 10, 15... Pri dvajsetih jim učitelj ni več pomagal. Le govoril je še in če je bilo treba tudi zavpil. Tako so leteli približno do 45. starta. Bližal se je odločilen dan, dan ko bo treba brez strahu sestiti v kabino letala, jo za seboj zapreti, preden se bo v njo vsedel še učitelj.

»Laširanje«

Tako se pravi med piloti prvemu samostojnemu startu. Tistega dne (bilo je natančno pred dvema tednoma) so letala nekoliko bolj skrbno pregledali, kot je bilo to v navadi. Sonce je že kako uro in pol svetilo, tečajniki pa so gazili mokro travo in zelo mirni so bili. Vsak med njimi je razmišljal o svojem prvem letu. Vsak je razmišljal o teroriji letenja. Vtem sta učitelja z letali napravila kontrolne starte. Prvi od učencev je sedel v kabino. Nervoza pri zapenjanju vezi. Kontrola krmilnih površin, zadnji nasveti učitelja. Učenec je vzdignil roko, starter belo zastavico, šlepar na vitli je za trenutek vključil reflektor zelene barve, 6 mm debela jeklena vrv

tem se je nekaj časa peljal po zemlji, ko pa je prišel do starta, je letalo zavrl in v hipu se je ustavilo. Vse se je srečno končalo. Tudi dekleta so srečno in brez posebne treme poletela.

Temu bi lahko dodali še ime novo pečenega pilota, pa ga ne bomo. Takih je bilo namreč prvih 15 samostojnih startov mladih jadralcev.

Toda med jadralci je bil tudi ŽARGI IVAN, doma iz Škofje Loke. Je eden prvih pilotov tega mesta.

● Te je tečaj navdušil?

Pa še kako. Težko razložim.

● V katerem aeroklubu pa si tečaj obiskoval?

V ljubljanskem.

● Te je bilo »laširanje« strah?

Niti ne. Toda tremo sem imel. Bal sem se predvsem, da ga ne polomim, ker bi se mi ko legi smejali.

● Si že kdaj jadral?

Včeraj me je učitelj seznanil s skrivnostmi jadriranja. Prečudovito je in težko razložim svoje občutke.

Učitelji so mi povedali, da je JUSTA MIHEVC med najbolj prizadevnimi tečajnicami. Trudil sem se, da bi se pogovoril še z njo. Pa sem imel smolo. Kadar sem jo našel, je vedno delala. Nisem je hotel nadlegovati.

Tečaj je bil uspešen, toda za mlade tečajnike (njihova povprečna starost je bila 17 let), je pomnil le odskočno desko za nadaljnje šolanje. Odslej se bodo morali svojemu letenju posvečati zgolj samoiniciativno. Najboljši bodo ostali. Tudi najprizadevnejši. **TONE POLENEC**

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 22. DO 28. AVGUSTA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA — 22. avgusta

7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.05 Iz repertoarja pianistke Sofije Deželič — 8.25 Iz koncertov in simfonij — 9.00 Počitniško popotovanje od strani od strani — 9.15 Glasbena zgodba o Ferdinandu — 9.31 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze — 10.15 Jugoslovanski pevci popevk — 10.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Lahke opoldanski glasbeni spored — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Srečanja z domačimi vizirji — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.42 Poje Delavski oktet iz Stražišča pri Kranju — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Vedri uvodni takti — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Uvertura in arije iz opere Don Juan — 18.15 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Serenada v C-duru — 20.30 Sobotni večeri v naših krajih — 21.15 Plesni zvoki — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Nočni akordi

NEDELJA — 23. avgusta

6.00 Dobro jutro — 7.15 Narodni in domači zvoki — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 Drobne skladbe velikih mojstrov — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Še pomnite, tovariši... — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Deset minut z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 11.00 Deset minut turističnih napotkov — 11.15 Vedre melodije z zabavnimi orkestri — 11.40 Nedeljska reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas — 14.00 Koncert pri vas doma — 14.15 Popoldanski divertimento — 15.05 Danes popoldne — 16.00 Humoreska tega tedna — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Plamenčiča ljubezen — priredba baleta — 20.50 Športna poročila — 21.00 Melodije v izloženem oknu — 22.10 Godala v noči — 23.05 Nočni komorni koncert z deli starejših slovenskih skladateljev

PONEDELJEK — 24. avg.

7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.05 Domače viže v tričetrtinskem taktu — 8.25 Tako pojo in igrajo v Sofiji — 9.00 Za mlade radovedneže — 9.15 Penajst minut z basistom Ladkom Korošcem — 9.30 Otožne in vedre stra-

ni naše popularne orkestralne literature — 10.15 Iz srbske glasbe — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeni avtomat — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 Igra Pihalni orkester JLA — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Zvočni razgledi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe — 20.40 Rezervirano za magnetofonski posnetek z dubrovniškega festivala — 22.10 S popevkami po svetu — 22.50 Literarni nokturmo — 23.05 Po svetu jazza

TOREK — 25. avgusta

7.15 Lahka koncertna glasba — 8.05 Jugoslovanski pevci popevk — 8.35 Z malimi vokalnimi in instrumentalnimi ansambli — 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.15 Šaljive note — 9.30 Z Ljubljanskim jazz ansamblom — 9.48 Duet Bogdanović - Nikolić poje srbske pesmi — 10.15 Z domačih opernih odrov — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Mali koncert lahke glasbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Tri turkestarske ljubezenske pesmi — 14.20 Nekaj slovenskih narodnih pesmi — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 V torek na svidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi z orkestri zabavne glasbe — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Koncert po željah poslušalcev — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Muzika nordijskega preroda — 20.00 Radijska igra — 21.00 Lahka glasba — 21.20 Iz galerije glasbenih portretov — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Nočni koncert

SREDA — 26. avgusta

7.15 Narodni in domači zvoki — 8.05 Plesni orkester Henry Rene — 8.30 Sedem Dvořakovih Slovenskih plesov — 9.00 Svet skozi sončna očala — 9.20 Zvočni mozaik — 10.15 Solistična instrumentalno-zabavna glasba — 10.30 Človek in zdravje — 10.40 Pianistka Dubravka Tomšič in Ciril Škerjanc —

11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeni avtomat — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana poje skladbe — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi z našimi solisti — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Iz fonoteke radia Koper — 18.45 S knjižnega trga — 10.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz naših studiov — 21.10 Marta — opera — 23.25 Literarni nokturmo — 23.35 Melodije za lahko noč

ČETRTEK — 27. avgusta

7.15 Zvočni kaleidoskop — 8.05 Madžarske narodne pesmi in plesi — 8.25 Češkoslovaška zabavna glasba — 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.15 »Vesele počitnice« — 9.30 Rdeči mak — baletna suita — 10.15 Z opernimi pevci po svetu — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Z jugoslovanskimi pevci popevk — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Tone Abseo igra na harmoniko — 14.20 Listi iz albuma z zabavnimi melodijami — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Skladbe o letnih časih — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi po glasbenih galerijah — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in plesov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Nokturmo z deli Zvonimiria Cigliča — 22.10 Jazz s plošč — 23.05 Nočni koncert z domačo in tujo komorno glasbo

PETEK — 28. avgusta

7.15 Od uverture do finala — 8.05 Malih zabavnih ansambli — 8.35 Iz hrvatske glasbe — 9.00 Pionirski tednik — 9.30 Slovenski pevci popevk — 10.15 Igra češka pihalna godba — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeni avtomat — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 Najboljši mladinski nevske zbori na festivalu v Celju 1963 — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi s pevci zabavne glasbe — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Promenadni koncert — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Trideset minut v studiju 14* — 20.30 Zborovske skladbe Brede Šček poje Mariborski komorni zbor — 20.50 Arena

za virtuozne — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Plesna glasba — 22.50 Literarni nokturmo — 23.05 Nočni obisk pri velikih baročnih mojstrik

K I N O

Kranj »CENTER«

22. avgusta amer. barv. CS film CAVBOJ ob 16. uri, jug. barv. CS film OBRACUN ob 18. uri, ital. film PREDSEDNİK STOP ob 20. uri, premiert nem. filma PONAREJEVALEC IZ LONDONA ob 22. uri

23. avgusta amer. barv. CS film CAVBOJ ob 17. in 10. uri, amer. barv. film MOZ, KI GA NI BILO ob 15. uri, ital. film PREDSEDNİK STOP ob 19. uri, premiera franc. CS film IGRA RESNICE ob 21. uri

24. avgusta amer. barv. film DREVO ZA OBESANJE ob 16. in 18. uri, nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA ob 20. uri

25. avgusta amer. barv. film TRAPER KELLY ob 16. in 18. uri, nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA ob 20. uri

26. avgusta nem. barv. film FREDDIE POD TUJIMI ZVEZDAMI ob 16., 18. in 20. uri

27. avgusta amer. barv. CS film KRVAVI KAPETAN ob 16., 18. in 20. uri

28. avgusta špan. barv. film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM ob 16. in 18. uri, franc. CS film IGRA RESNICE ob 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

22. avgusta amer. barv. film MOZ, KI GA NI BILO ob 16. uri, angl. film NENAPOVEDAN SESTANEK ob 18. uri, amer. barv. CS film CAVBOJ ob 20. uri

23. avgusta jug. barv. CS film OBRACUN ob 10. in 16. uri, amer. barv. film CAVBOJ ob 14. uri, angl. film NENAPOVEDAN SESTANEK ob 18. uri, amer. barv. film MOZ, KI GA NI BILO ob 20. uri

24. avgusta sovj. film PETER VELIKI ob 16. in 18. uri, amer. barv. film DREVO ZA OBESANJE ob 20. uri

25. avgusta amer. barv. film TRAPER KELLY ob 10. in 20. uri, francoski film POVERJENIK TEH ZEN ob 16. in 18. uri

26. avgusta francoski film POVERJENIK TEH ZEN ob 16., 18. in 20. uri

27. avgusta amer. barv. CS film KRVAVI KAPETAN ob 10. uri, francoski CS film IGRA RESNICE ob 16., 18. in 20. uri

28. avgusta franc. CS film IGRA RESNICE ob 16. in 18. uri, španski barv. film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM ob 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

23. avgusta sovj. film PETER VELIKI ob 20. uri

25. avgusta franc. CS film IGRA RESNICE ob 20. uri

27. avgusta nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA

Cerklje »KRVAVEC«

22. avgusta amer. film NORCIJE V OPERI ob 20. uri

23. avgusta amer. film NORCIJE V OPERI ob 16. uri, nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA ob 19. uri

Naklo

23. avgusta jug. barv. CS OBRACUN ob 19. uri

Kropa

23. avgusta angl. film V RITMU TWISTA ob 17. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

22. do 23. avgusta amer. barv. CS film JUŽNI PACIFIK

24. avgusta amer. VV film OSAMLJENI ČLOVEK

25. do 26. avgusta ruski barv. film LJUDJE O SEJMU

27. do 28. avgusta jugoslovanski film OTOKI

Jesenice »PLAVZ«

22. do 23. avgusta ruski barv. film LJUDJE S SEJMA

24. do 25. avgusta amer. barv. CS film JUŽNI PACIFIK

27. do 28. avgusta češki barv. CS film ČE PRIDE MAČEK

Zirovnica

22. avgusta češki CS film IKARIA X B-1

23. avgusta francoski film DEKLICA V IZLOŽBI

26. avgusta amer. barv. CS film JUŽNI PACIFIK

Koroška Bela

22. avgusta češki barv. film ČE PRIDE MAČEK

23. avgusta ital. barv. film POSASTI V RIMU

24. avgusta ruski barv. film LJUDJE S SEJMA

Kranjska gora

22. avgusta ital. barv. film POSASTI V RIMU

23. avgusta češki barv. film ČE PRIDE MAČEK

27. avgusta ruski barv. film LJUDJE S SEJMA

Duplica

22. avgusta ital. barv. CS film SAMSON PROTI NASILNEŽEM ob 20. uri

23. avgusta ital. barv. CS film SAMSON PROTI NASILNEŽEM ob 15., 17. in 19. uri

25. avgusta amer. film NEPOZNANI IZ NORD EKSPRESA ob 20. uri

26. avgusta amer. film NEPOZNANI IZ NORD EKSPRESA ob 18. uri

Dovje-Mojstrana

22. avgusta francoski film DEKLE V IZLOŽBI

23. avgusta češki barv. CS film IKARIA X B-1

27. avgusta amer. barv. CS film JUŽNI PACIFIK

Televizijski program je bil dolgočasen in slab ali, kakor se temu strokovno reče, eksperimentalen. Zakonca Jeguljeva sta zaman preudarjala, ali je dolgočasnejši kot slabši oziroma ali je slabši kot dolgočasnejši, in ker se tehtnica ni hotela nagniti ne na to ne na ono stran, sta televizor nazadnje izklopila in poskusila nadaljevati sporred deževnega večera s pogovorom.

»Janez, kaj misliš, ali se loči več moških ali več žensk?«

Oglodala sta tudi to kost in na posled razočarano ugotovila, da se

jazni, da bi zaradi investiranja v standard trpelo naše gospodarstvo?«

»Prenapeto!« je puhnilo izza časopisa. »Spet kak nerazgledan zelenec! Reševanje takih težav ne gre tako hitro in na silo. Treba je previdnosti, planiranja, potrpežljivosti!«

»Tule piše: Večkrat je treba prisluhniti nasvetom navadnega delavca, zasebnega kmetovalca in preprostega občana, kajti praksa kaže, da imajo dostikrat bolj prav kot visokokvalificirani strokovnjaki...«

»Kaj še!« je zarigalo izza časopisa. »Kakšna zmeta! Zdaj bi že vsakdo

Minila sta leto in dan

prepirata za prazen nič, kajti posvetilo se jima je, da je vprašanje močno podobno tistemu, ki sprašuje, kaj je težje: kila govedine ali kila teletine! Užaljeno sta si obrnila hrbta in vsak po svoje čakala na uro spanja: on, Janez Jegulja, sekretar tovarne elektronskih mišnic, skrit za razgrnjenim časopisom, iz katerega se je učil na pamet uvodnik, kajti na sedmem sestanku vse prav pride! — in ona, Micka Jeguljeva, tajnica v inštitutu za proučevanje zehanja, brskajoča po revijah in papirjih na knjižni polici. V roke ji je prišla stara škatla, zvrhano polna porumenelih časopisnih izrezkov. Radovedno jih je pričela prebirati.

»Janez, kaj praviš na to: Naši družbi je kritika nadvse potrebna, razgaliti moramo vsako najmanjšo nepravilnost in terjati odgovorne za pojasnilo?«

»Neumnost!« je zagodrnjalo izza časopisa. »Le kdo se tako napihuje? Tudi kritika ima svoje meje, vse preveč je je že. To tudi vznemirja in ustvarja škodljivo razpoloženje!«

»Kaj pa tole: Reševanja težav, ki ovirajo dvig delavčevega standarda, se moramo lotevati hitro, z vsemi razpoložljivimi sredstvi, in brez bo-

rad solil pamet študiranemu človeku. Povej no, kdo je ta tepec, ki stresa take oslarije?«

»Počakaj malo! Še to: Socializem niso le besede, socializem je praksa, toda žal lahko marsikje ugotovljamo, da ostaja socializem le pri besedah, praksa pa je čisto kapitalistična...«

»Grozno!« je zarjulo izza časopisa in hip nato je sekretar Jegulja planil iz fotelja. »Saj tega človeka je treba zapreti! Kdo si je drznil kaj takega tiskati?«

»Vaš tovarniški list...«

»Jim bom že pokazal! Da si upajo... Daj sem... No, kaj se smeješ, raje poglej, če se je baraba podpisala!«

»Seveda se je!«

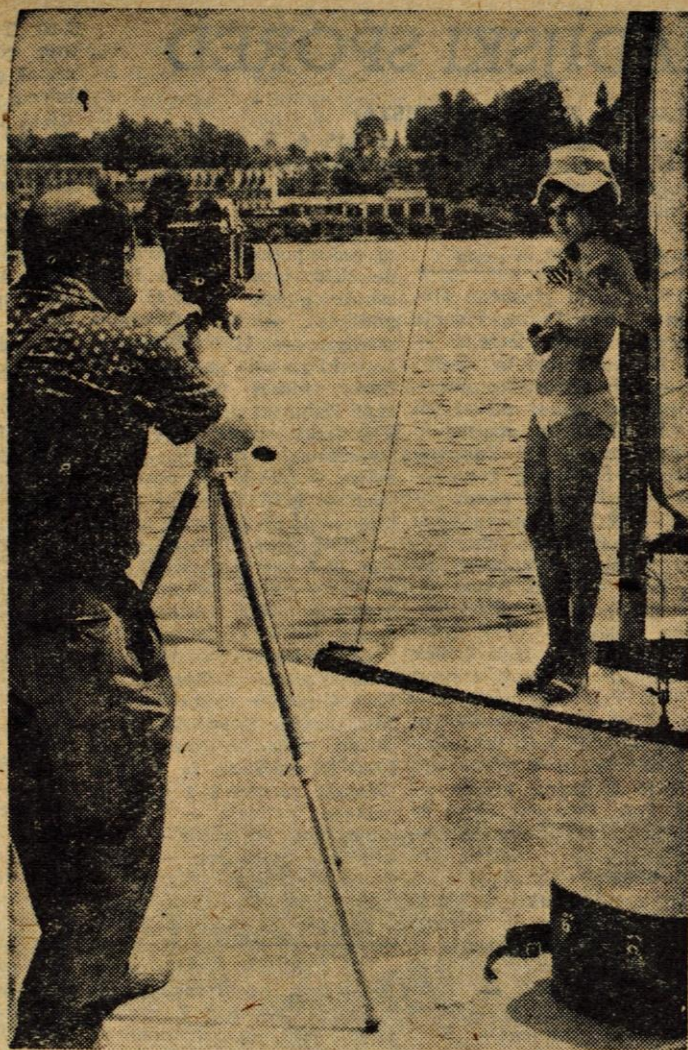
»Ime, sem z imenom! Pa še datum poglej!«

»Oh, datum je precej star, dobro leto je že od tega, ko ti še nisi bil sekretar, temveč si stal za strojem.«

»Ni važno! Gada je treba takoj vzeti v precep, če je še v podjetju!«

»Oh, možek, kako slab spomin imaš! Kaj se res ne spomniš, kako ponosno si pred letom dni izrezoval svoje članke v vašem tovarniškem glasilu...?«

VILKO NOVAK

Vse za dobro fotografijo

Ljudje fotografirajte, fotografirajte in še enkrat fotografirajte. Napravite dobre fotografije, to je vaš kruh.

Dva fotografa sta se mučila in »knipsala« in gotovo je obema fotografija uspela. Da je enemu od njiju, o tem ni dvoma.

Sploh pa, kakšna kakšna panorama in kakšen objekt (bolje subjekt) v prvem planu. Upajmo, da jezero ni bilo preveč nemirno in da je slikanje preneslo. Tudi vetera izgleda, da ni bilo. Sonce je prav tako prijetno grelo, zato so ljudje slikali. Kruh je pač kruh, poleg tega pa je uspel motiv tudi nekaj vreden.

Televizija

SOBOTA — 22. avgusta

RTV Ljubljana 19.15 Objava dnevnega sporeda — 19.17 Kaj bo prihodnji teden na sporedu — 19.32 Nenavadni konj Champion — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.30 Cik-cak — RTV Beograd 20.45 Oglodalo državljana Pokornega — RTV Ljubljana 21.45 Dick Powell vam predstavlja — 22.35 Poročila

NEDELJA — 23. avgusta
RTV Ljubljana 9.30 Deček iz cirkusa — RTV Beograd 10.00 Kmetijska oddaja — RTV Ljubljana 15.00 Prenos državnega prvenstva v tenisu iz Maribora — Intervizija 17.00 Tekmovanje v lahki atletiki iz Varšave — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana 20.45 87. policijska postaja — 21.35 Mali komorni koncert — 22.05 Poročila

PONEDELJEK — 24. avg.

RTV Ljubljana 19.08 Objava dnevnega sporeda —

19.10 TV obzornik — 19.30 S kamera po svetu — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — 20.30 Tedenski športni pregled — RTV Zagreb 21.00 Dekliška leta — sovjetski film — 22.30 Včeraj, danes, jutri

TOREK, 25. avgusta

Ni sporeda!

SREDA — 26. avgusta

RTV Ljubljana 19.08 Objava dnevnega sporeda — 19.10 TV obzornik —

Beograd 19.30 Taškent — mesto izobilja — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Propagandna oddaja — 20.45 Rezervirano za prenos — RTV Beograd 21.45 Reportaža — RTV Zagreb 22.15 Včeraj, danes, jutri

ČETRTEK — 27. avgusta

RTV Ljubljana 19.08 Objava dnevnega sporeda — 19.10 TV obzornik — 19.30 S kamera po svetu — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Rezervira-

no za prenos — 22.00 Včeraj, danes, jutri

PETEK — 28. avgusta

RTV Ljubljana 18.48 Objava dnevnega sporeda — 18.50 TV obzornik — Intervizija 19.05 Tekmovanje v rokometu med ekipama Romunije in Jugoslavije — RTV Beograd 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Prenos športnega dogodka — RTV Beograd 21.15 Propagandna oddaja — RTV Ljubljana 21.30 Pet v milijonu — češki film — 23.00 Poročila